

Janita Suutari

VASTUULLISUUSKONSEPTIN LAATI- MINEN SUUNNITTELUTOIMISTOLLE

Opinnäytetyö

Muotoilija (AMK)

Sisustusarkkitehtuuri ja kalustesuunnittelu

2022

**Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu**

Tutkintonimike	Muotoilija (AMK)
Tekijä	Janita Suutari
Työn nimi	Vastuullisuuskonseptin laatiminen suunnittelutoimistolle
Toimeksiantaja	Suunnittelutoimisto CDM Oy, Kati Räisänen
Vuosi	2022
Sivut	65 sivua, liitteitä 27 sivua
Työn ohjaaja	Laura Hakanen

TIIVISTELMÄ

Vastuullisuus määritelmä on muuttunut moneen kertaan sen jälkeen, kun vastuullisuuteen on herätty. Vastuullisuus käsitteenä on muokkaantunut yhteiskunnan arvojen muuttuessa. Tämä on vaikuttanut suunnittelijoiden työhön tekemällä heistä velvollisia huomioimaan vastuullisuuden suunnittelussaan. Tämän opinnäytetyön tavoitteena on kehittää vastuullisuuskonsepti, jonka avulla Suunnittelutoimisto CDM voi tehdä tehokkaammin vastuullisempia suunnitelmia.

Ensimmäinen vaihe oli selvittää mitä vastuullisuusraportteja on olemassa ja millaisia ne ovat. Sillä vastuullisuusraportteja on runsaasti saatavilla, päädyttiin rajaamaan tutkimus vain muotoiluun liittyviin vastuullisuusraportteihin. Vastuullisuusraportteja tutkittiin kirjallisuuskatsauksen avulla, josta selvisi mitä erilaisten yritysten vastuullisuusraportit sisältävät. Nämä vastuullisuusraportit olivat Input interior, Vallila Oy, Framery, WSP ja Isku Oy. Lopuksi vastuullisuusraporttien sisältöä tutkittiin hyödyntämällä vertailevaa tutkimusmenetelmää.

Vastuullisuusraporttien tutkiminen kirjallisuuskatsauksen ja vertailun avulla osoittautui hyödylliseksi tavaksi selvittää tietoa vastuullisuuskonseptia varten. Tutkimusmenetelmien avulla pohdittiin, miten vastuullisuus voidaan tuoda suunnittelijan työhön mukaan niin, ettei tämä luo ylimääräistä kuormitusta työhön. Vastuullisuusraporttien lisäksi selvitettiin millä osa-alueilla ja miten suunnittelijat voivat vaikuttaa vastuullisuuteen suunnittelussa.

Tutkimuksen tulosten avulla kehitettiin vastuullisuuskonsepti, jonka avulla Suunnittelutoimisto CDM:n suunnittelijat voivat toimia ja suunnitella vastuullisesti. Konseptin tieto on kerätty vastuullisuusraporteista, jotka ovat tehty noudattaen GRI-standardeja. Siksi vastuullisuuskonsepti muodostetaan GRI-standardeja soveltaen. On muistettava, että vastuullisuusraportteja päivitetään joka vuosi. Tämä viittaa siihen, että vastuullisuus muokkaantuu käsitteenä yrityksissä ja yhteiskunnassa. Tulevaisuudessa on siis tärkeää muokata ja päivittää vastuullisuuskonseptia, jotta konsepti pysyisi luottavana ja säilyisi ajanmukaisena.

Asiasanat: vastuullisuus, kestävä kehitys, vastuullisuusraportti, yritysvastuu

Degree	Bachelor of Culture and Arts
Author	Janita Suutari
Thesis title	Sustainability concept for designoffice
Commissioned by	Suunnittelutoimisto CDM Oy, Kati Räisänen
Time	2022
Pages	65 pages, 27 pages of appendices
Supervisor	Laura Hakanen

ABSTRACT

The definition of sustainability has changed many times since the importance of sustainability has been understood. The concept of sustainability has changed as our society and values change. This has created a responsibility for designers to produce sustainable spaces, and this is what Suunnittelutoimisto CDM aims to address by developing a sustainability concept that allows designers to make more sustainable designs more efficiently.

The first step was to study what design sustainability reports already exist and what type of reports they are. As there are many sustainability reports available, it was decided to limit the study to only design sustainability reports. Reports were examined with the help of a literature review, which revealed what reports contain. These reports were Input interior, Vallilla Oy, Framery, WSP and Isku Oy. Finally, these reports were compared using a comparative research method and the similarities and differences were examined

Examining the sustainability reports through a literature review and comparing them was a useful way to learn about the concept of sustainability. The aim of using these research methods was to find out how to bring sustainability in the work of designers without creating an extra burden on the work. In addition to these sustainability reports, it was studied in which area and how designers can influence the sustainability of spaces.

By using the results of the study, a sustainability concept was developed that enables the designers of Suunnittelutoimisto CDM to act and design sustainably. The sustainability concept was developed with the GRI-standard in mind, as the information in the concept has been collected from sustainability reports that are accordance with the GRI-standards. It must be remembered that sustainability reports are updated every year, therefore, it is important to modify and update the sustainability concept to maintain the best possible reliability.

Keywords: sustainability, sustainable development, sustainability report, corporate responsibility

SISÄLLYS

KÄSITTEET

1	JOHDANTO	7
2	AIHEEN KONTEKSTI	8
2.1	Toimeksiantaja.....	9
2.2	Vastuullisuuskonseptin tavoitteet.....	10
2.3	Opinnäytetyön toteutus ja aikataulu.....	11
3	TUTKIMUSASETELMA	11
3.1	Käsitekartta.....	12
3.2	Viitekehys	14
3.3	Opinnäytetyön rajaus.....	15
3.4	Tutkimusmenetelmät	16
3.4.1	Kirjallisuuskatsaus	17
3.4.2	Vertaileva tutkimus	18
3.5	Tutkimuksen riskitekijät.....	18
4	VASTUULLISUUS	19
4.1	Yritysvastuu	19
4.2	Taloudellinen vastuu.....	21
4.3	Ympäristövastuu	22
4.4	Sosiaalinen vastuu.....	23
5	VASTUULLISUUSRAPORTIT	23
5.1	Input interior.....	24
5.2	Vallila Oy	27
5.3	Framery	30
5.4	WSP	33
5.5	Isku Oy	35
5.6	Vertailu ja yhteenveto vastuullisuusraporteista.....	39
6	VASTUULLISUUS SUUNNITTELUSSA.....	39

7	VASTUULLISUUSKONSEPTI	48
7.1	Yritykseen perehtyminen ja suunnittelu	48
7.2	Sisältö.....	49
7.3	Visuaalinen ilme.....	51
7.4	Julkaisu.....	53
7.5	Tulevaisuus ja kehityskohteet.....	53
8	TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS	53
9	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO.....	55
10	POHDINTA.....	56
	LÄHTEET.....	58

KUVALUETTELO

LIITTEET

Liite 1. Vastuullisuuskonsepti

KÄSITTEET

GRI - Global Reporting Initiative

Vapaaehtoinen raportti, jolla yritykset kertovat ekologisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta vastuullisuudestaan (Kauppinen 2017).

Biofiilinen suunnittelu

Luonnonmukainen suunnittelu, jossa käytetään hyväksi luonnon elementtejä. Näitä elementtejä voi olla eri visuaalisoinnit, äänet ja tekstuurit. (Naava 2022.)

Kestävä kehitys - Sustainable development

Yhteiskunnallista muutosta, jonka päämääränä on varmistaa, että nykyisille sekä tulevaisuuden sukupolville on mahdollisuus hyvään elämään.

Kestävä kehitys tapahtuu jatkuvasti alueellisesti, maailmanlaajuisesti ja paikallisesti. (Ympäristöministeriö s.a.)

Vastuullisuusraportti - Global Reporting Initiative

Yritys esittää vastuullisia ja kestävään kehitykseen liittyviä toimia.

Vapaaehtoinen raportti, jolla yritykset kertovat ekologisesta, sosiaalisesta ja taloudellisesta vastuullisuudestaan. (Kauppinen 2017.)

Vastuullisuus – Sustainability

Yritystoiminnassa tällä tarkoitetaan, että yritys ottaa huomioon suorat ja epä-suorat tekijät, jotka vaikuttavat yhteiskuntaan (Ympäristöministeriö s.a.).

Yritysvastuu - Corporate responsibility

Yrityksen taloudelliset, sosiaaliset ja ympäristövaikutukset. Yritys tekee kestäväää ja kannattavaa liiketoimintaa, joka johtaa vastuulliseen yritystoimintaan. (Suomen YK-liitto s.a.)

1 JOHDANTO

Vastuullinen toiminta tulisi olla oleellinen osa elämäämme ja samalla tavalla myös vastuullisuuden tulee näkyä yritysten toiminnassa. Vastuullisuus on muokannut ihmisten elämää, jonka kautta myös ihmisten tarpeet, vaatimukset ja arvot ovat muuttuneet. Yritykset ovat halunneet vastata muuttuneisiin tarpeisiin, löytämällä ratkaisuja, joiden avulla liiketoimintaa voidaan muokata vastuullisemmaksi. On siis merkittävää, että yritys ymmärtää oman roolinsa yhteiskunnassa ja käsittää, miten yritykset ovat ihmisten tavoin riippuvaisia toisistaan ja miten yrityksen liiketoiminta vaikuttaa yhteiskuntaan. (Businesscredit 2021.)

Jotta yritys toimii vastuullisesti, on otettava huomioon yritysten ympäristö-, taloudelliset- sekä sosiaaliset vaikutukset. Monet yritykset toimivat jo vastuullisesti johtuen yhteiskunnan muuttuneista arvoista. Vastuullinen liiketoiminta eli yritysvastuu vaati kuitenkin myös vastuullisen liiketoiminnan raportointia. Vaikka monet yritykset toimivat jo vastuullisesti, raportointi puuttuu tästä toiminnasta, jolloin vastuullinen toiminta ei ole luotettavaa. (Businesscredit 2021.)

Vastuullisuutta kannattaa tavoitella pitkällä aikatahtaimella, sillä lyhyessä ajassa vastuullinen toiminta voi vaikuttaa negatiivisesti yrityksen talouteen. Nopea muutos ei siis tapahdu hetkessä, tämän vuoksi on muistettava, että vastuullisuuden tulokset nähdään vasta tulevaisuudessa. (Businesscredit 2021.)

Vastuullisuus on laaja käsite ja siihen liittyy monta tekijää, jonka takia on tärkeää miettiä, mitä vastuullisuus tarkoittaa yrityksen liiketoiminnassa. Jotta liiketoimintaa voitaisiin muokata vastuullisemmaksi tulisi aloittaa pohtimalla yrityksen omia arvoja ja tavoitteita. Jokaiselle yritykselle vastuullinen liiketoiminta voi tarkoittaa hieman eri asioita, varsinkin eri toimialoilla. Tähän voi hyödyntää GRI-ohjeistuksia, jotka antavat yhdenmukaisen ohjeistuksen vastuullisraportin tekemistä varten. Vastuullisuusraportilla on merkittävä rooli yrityksen vastuullisuustavoitteiden seurannassa. Sillä vastuullisten muutosten tulokset nähdään

vasta tulevaisuudessa, voidaan raportin avulla seurata tavoitteiden toteutumisesta pidemmällä aikavälillä. Pelkän vastuullisuusraportin laatiminen ei kuitenkaan tarkoita vastuullista toimintaa vaan vastuullisuuden pitää näkyä myös tekojen perusteella. (Bussinesscredit 2021.)

Tässä opinnäytetyössä tutkitaan vastuullisuutta suunnittelijan näkökulmasta ja pohditaan miten suunnittelijat pystyvät vaikuttamaan omalla työllään tilan vastuullisuuteen. Suunnittelijoille on tarjolla markkinoilla olevia vastuullisia materiaaleja ja tuotteita, esimerkiksi uusiutuvista ja kierrätysraaka-aineista valmistetuja rakennus- ja verhousemateriaaleja. Tästä huolimatta on pidettävä mielessä, ettei vastuullisuus ole pelkästään materiaalivalinnoilla ratkaistavaa ja uusia tapoja tehdä tiloista vastuullisempia kehitetään koko ajan.

Tällä opinnäytetyöllä pyritään tutkimaan, mitä vastuullisuus - käsite tarkoittaa yritystoiminnassa ja miten suunnittelusta saataisiin vastuullisempaa. Vastuullisuutta pohditaan Suunnittelutoimisto CDM:n näkökulmasta ja tulosten perusteella laaditaan vastuullisuuskonsepti yritykselle. Päämäärä on tehdä vastuullisuuskonsepti yrityksen tavoitteiden, arvojen ja haasteiden perusteella.

2 AIHEEN KONTEKSTI

Tämän opinnäytetyön aiheena on vastuullisuuskonseptin laatiminen suunnittelutoimistolle. Opinnäytetyön painotus tulee olemaan produktiivinen ja tarkoituksena on luoda vastuullisuuskonsepti, joka sisältäisi opinnäytetyön tulokset helposti saavutettavassa muodossa. Opinnäytetyön tuloksia hyödyntäen on tarkoitus kehittää suunnittelutoimiston vastuullisuutta tuomalla vastuullisuus esille sisustus- ja tilasuunnitelmissa sekä muissa projekteissa tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tarkoitus on kerätä tietoa siitä, mitä vastuullisuus tarkoittaa sisustusarkkitehdin työssä ja miten vastuullisuuskonsepti laaditaan yrityksen toiveiden mukaan. Suunnittelutoimisto CDM pyrkii jo toimimaan vastuullisesti, mutta tästä huolimatta haluavat tätä osa-aluetta kehittää. Sen vuoksi tarkoituksena on kirjata vastuullisuuskonseptiin, miten toimistossa vastuullisuus otetaan mukaan suunnittelussa ja miten siinä voidaan kehittyä tulevaisuudessa. Opinnäytetyön tavoitteena on kerätä yleistä tietoa vastuullisuu-

desta erityisesti yritystoiminnan kannalta sekä vastuullisen suunnittelun kannalta. Toisena tavoitteena on tuottaa vastuullisuuskonsepti suunnittelutoimistolle, jonka avulla he voivat kehittää omaa vastuullisuuttaan.

Opinnäytetyöprosessia sekä vastuullisuuskonseptin kehittämisprosessia kuvataan aikajanan avulla kuvassa 1.

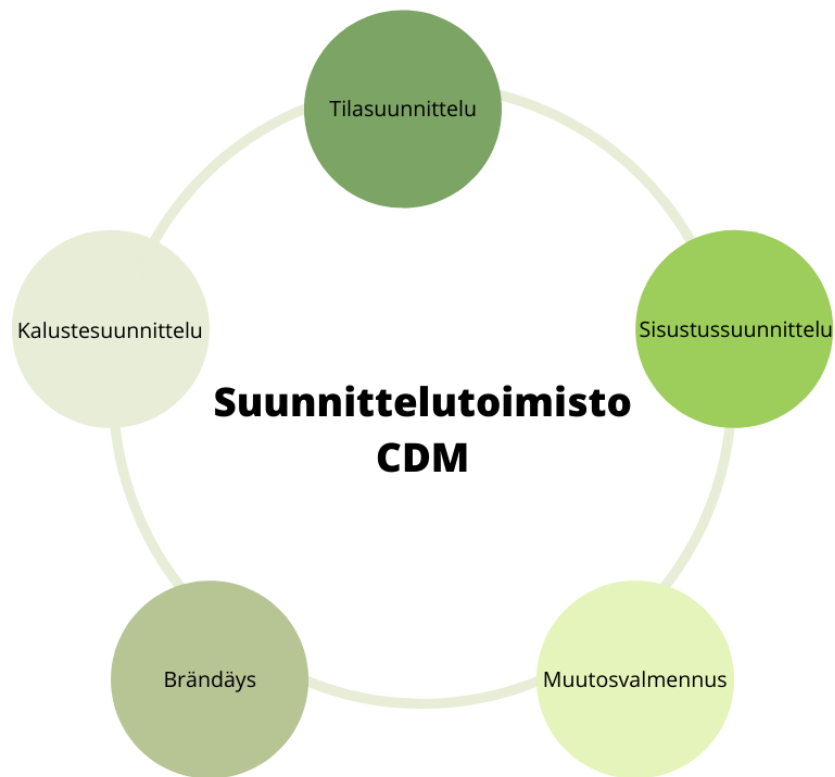
Kuva 1. Opinnäytetyön tarpeisiin perehtyminen (Suutari 2022)

Opinnäytetyössä perehdytään ensin toimeksiantajan yritykseen ja tarpeisiin. Tämän jälkeen kerätään tietoa vastuullisuudesta sekä vastuullisuusraporteista. Tiedonkeruuseen kuuluu myös toimeksiantajan haastattelu. Lopulta vastuullisuuskonsepti laaditaan toimeksiantajan toiveiden mukaisesti.

2.1 Toimeksiantaja

Opinnäytetyön toimeksiantaja on Suunnittelutoimisto CDM Oy, joka on perustettu vuonna 2005. Lappeenrannassa toimivan suunnittelutoimiston ensisijaisena toimialana on sisustus- ja tilasuunnittelu. Suunnittelutoimisto CDM toteuttaa myös projekteja Suomen ulkopuolella. Sisustus- ja tilasuunnittelun lisäksi Suunnittelutoimisto CDM toteuttaa myös muutosvalmennuksia,

verkkosivuja ja brändäyksiä (kuva 2, s.10). Yrityksen perustaja Kati Räisänen on suunnitteluun ja konseptisuunnitteluun erikoistunut alan ammattilainen. (CDM 2020.)

Kuva 2. Suunnittelutoimisto CDM:n toimialat (Suutari 2022)

Suunnittelutoimisto CDM toteuttaa tilasuunnittelua, sisustussuunnittelua, muutostalennusta, brändäystä ja kalustesuunnittelua kotimaassa, sekä ulkomailla.

2.2 Vastuullisuuskonseptin tavoitteet

Opinnäytetyön idea syntyi, kun yritys halusi tehdä toimiston suunnittelusta vastuullisempaa. Monet suuremmat yritykset ovat jo laatineet oman vastuullisuusraporttinsa, mutta nämä vastuullisuusraportit eivät usein sovellu pienemmille yrityksille. Tämän kautta Suunnittelutoimisto CDM:n perustaja Kati Räisänen alkoi pohtia, miltä vastuullisuusraportti näyttäisi, jos se laadittaisiin pienemmälle yritykselle. Tätä ideaa pohtiessa alkoi muokkaantua ajatus, onko vastuullisuuskonsepti parempi vaihtoehto raportin tilalle. Vastuullisuuskonseptin tarkoitus on olla helposti lähestyttävä, nopea lukuinen ja sen avulla esittää toimiston ideologia. Tällöin se voidaan näyttää yrityksen asiakkaille helposti saavutettavassa muodossa.

Vastuullisuuskonsepti toimisi myös suunnittelussa apuvälineenä, jonka avulla suunnittelijat pystyisivät suunnittelemaan vastuullisempia ratkaisuja asiakkailleen. Vastuullisuuskonseptista hyötyvät niin Suunnittelutoimisto CDM:n suunnittelijat kuin myös asiakkaat. Vastuullisuuskonseptin päämäärä on tehdä tila- ja sisustussuunnittelusta vastuullisempaa.

Vastuullisuuskonseptissa pyritään käsittelemään, mitä vastuullisuus tarkoittaa Suunnittelutoimisto CDM:lle ja miten he huomioivat vastuullisuuden suunnittelussa. Tavoitteena on myös pohtia vastuullisuutta eri näkökulmista kuten yritysvastuun, ympäristövastuun, taloudellisen vastuun ja sosiaalisen vastuun kautta.

2.3 Opinnäytetyön toteutus ja aikataulu

Opinnäytetyö toteutetaan joulukuun (2021) ja toukokuun (2022) välissä. Kirjallinen osuus tehdään joulukuun ja huhtikuun välissä. Opinnäytetyöstä tehdään kirjallisen osuuden jälkeen esitys opinnäytetyöseminaaria varten. Esityksen toteutus tapahtuu huhtikuun ja toukokuun välissä.

3 TUTKIMUSASETELMA

Opinnäytetyön tavoitteena on saada käsitys siitä, mitä vastuullisuus tarkoittaa suunnittelutyössä ja miten vastuullisuutta hyödynnetään tila- ja sisustussuunnittelussa. Tarkoitus on löytää vastauksia siihen, mitä vastuullisuus tarkoittaa suunnittelutoimisto CDM:lle ja miten he voivat hyödyttää vastuullisuutta suunnittelussa. Aihe on erittäin laaja, jonka takia se rajataan tarkasti. Tämä opinnäytetyö käsittelee vastuullisuutta vain toimeksiantajan suunnittelutoimiston näkökulmasta. Vastuullisuuskonseptin tarkoitus on siis olla apuväline suunnittelutoimistolle, jota suunnittelijat käyttävät saadakseen suunnittelutyöstä mahdollisimman vastuullista.

Tutkimuksesta saadulla tiedolla on tarkoitus tuottaa vastuullisuuskonsepti, jota Suunnittelutoimisto CDM voi käyttää. Vastuullisuuskonseptia varten kerätään tietoa tutkimalla vastuullisuutta yrityksen näkökulmasta ja perehtymällä eri muotoilualan vastuullisuusraportteihin. Vastuullisuusraportteja tutkitaan käyt-

täen kirjallisuuskatsausta ja vertailevaa tutkimusta. Ennen tutkimusmenetelmiä on kuitenkin pohdittava keskeisiä käsitteitä ja asioita, jotka ovat merkittäviä vastuullisuudessa. Tätä analysointia varten on kehitetty käsitekartta ja viitekehys, jota seuraavat kappaleet käsittelevät. Ilman hyvää taustatiedon kartoitusta ja perehtymistä siihen, mitä vastuullisuus tarkoittaa, ei luotettavaa vastuullisuuskonseptia pysty tekemään.

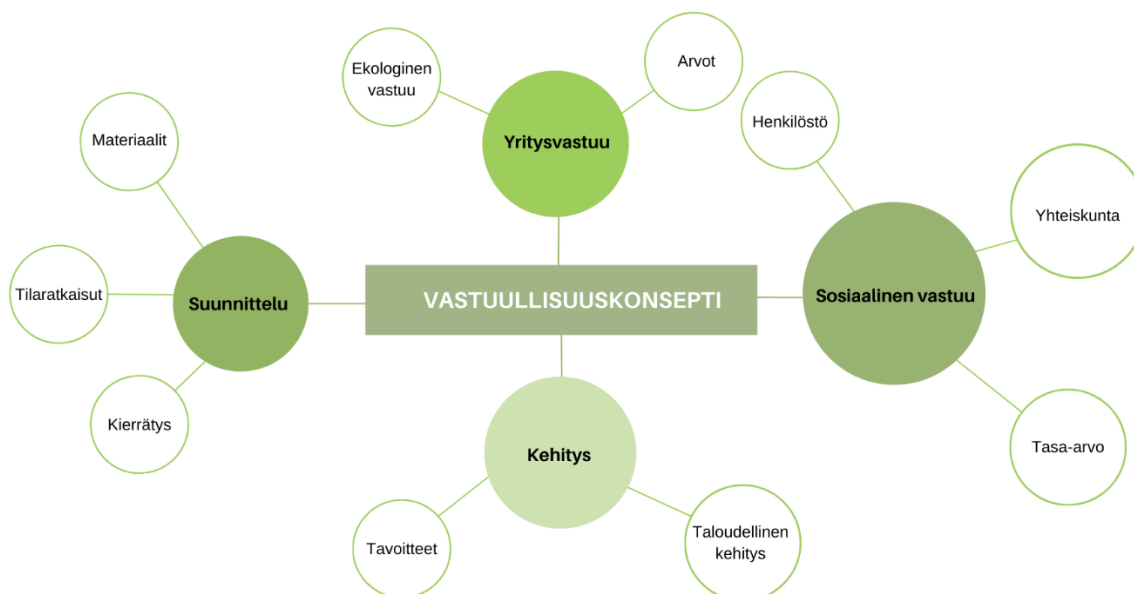
3.1 Käsitekartta

Käsitekartta on laajasti käytetty kaavio, jonka kanssa voidaan selvittää tutkimusaiheen merkittävimpiä käsitteitä. Tässä opinnäytetyössä hyödynnetään käsitekarttaa. Ennen opinnäytetyön käsitekartan hahmottelua halutaan selvittää käsitekartan merkitys ja tarkoitus. Anttila (2014) kertoo, kuinka käsitekartta kuvaa käsitteiden välisiä suhteita. Käsitekarttoja voidaan käyttää monella eri toimialalla tiedon järjestämiseen ja jäsentämiseen. Käsitekartan käsitteet asetetaan tietyssä järjestyksessä, jolloin näiden käsitteiden välisiä suhteita voidaan analysoida. Käsitekartan kokoaminen alkaa listaamalla aiheeseen liittyviä käsitteitä graafisten muotojen avulla oikeaan järjestykseen.

Anttilan (2014) mukaan käsitekartta esittää tyypillisesti käsitteet laatikkoina tai ympyröinä, jotka yhdistetään käyttäen nuolia. Järjestys muokkaantuu siten, että käsitteet, jotka ovat laaja-alaisemmat, tulee käsitekartassa sijoittaa ylimmäksi. Järjestelyn jälkeen vaikutussuunta tulee tuoda esiin jakamalla käsitteet ryhmiksi ja yhdistää nämä toisiinsa nuolilla. Anttilan (mts.) mukaan suositeltavaa on myös käyttää verbejä linkkisanoina.

Åhlberg (2018, 47) kertoo myös, kuinka käsitekartan avulla voidaan tutkia ajatuksia paremmin kuin puhetta ja kirjoitusta käyttäen. Hän esittää, että käsitekartan avulla voidaan avata ajatuksia paljastavammin.

Käsitekartta (kuva 3, s.13) tuo tähän opinnäytetyöhön liittyviä käsitteitä esille. Käsitekartasta nähdään opinnäytetyön lähtökohdat, josta työtä aletaan työstämään. Käsitekartta näyttää myös opinnäytetyön tärkeimmät käsitteet, joiden ympärille opinnäytetyö tehdään. Visuaalisen käsitekartan avulla voidaan avata tutkimuksen käsitteitä, joka antaa hyvän lähtökohdan opinnäytetyölle.

Kuva 3. Käsitekartta vastuullisuuskonseptin käsitteistä (Suutari 2022)

Käsitekartan keskiössä on opinnäytetyön aihe eli vastuullisuuskonsepti. Neljäksi pääkäsitteeksi on määritetty seuraavat käsitteet: yritysvastuu, suunnittelu, sosiaalinen vastuu ja kehitys. Yhdistämällä nämä neljä käsitettä vastuullisuuskonseptiin, voidaan havaita käsitteitä, mitä vastuullisuuskonsepti tulee käsittelemään. Näitä neljää käsitettä lähdettiin avaamaan niihin liittyvillä omilla käsitteillä. Yritysvastuu-käsitteestä voidaan havainnoida lähtevän kaksi käsitettä, jotka ovat ekologinen vastuu ja arvot. Näillä pyritään esittämään merkittävät teemat, mitkä Suunnittelutoimisto CDM kokee tärkeäksi.

Suunnittelu-käsite viittaa toimeksiantajan toimialaan ja koettiin tarpeelliseksi tuoda tämä osaksi käsitekarttaa. Suunnittelu-käsitteestä vedetään viiva kolmeen käsitteeseen: materiaalit, tilaratkaisut ja kierrätys. Vaikka suunnittelun ympärillä on monia tekijöitä, päädyttiin näihin kolmeen käsitteeseen toimeksiantajan toiveiden perusteella.

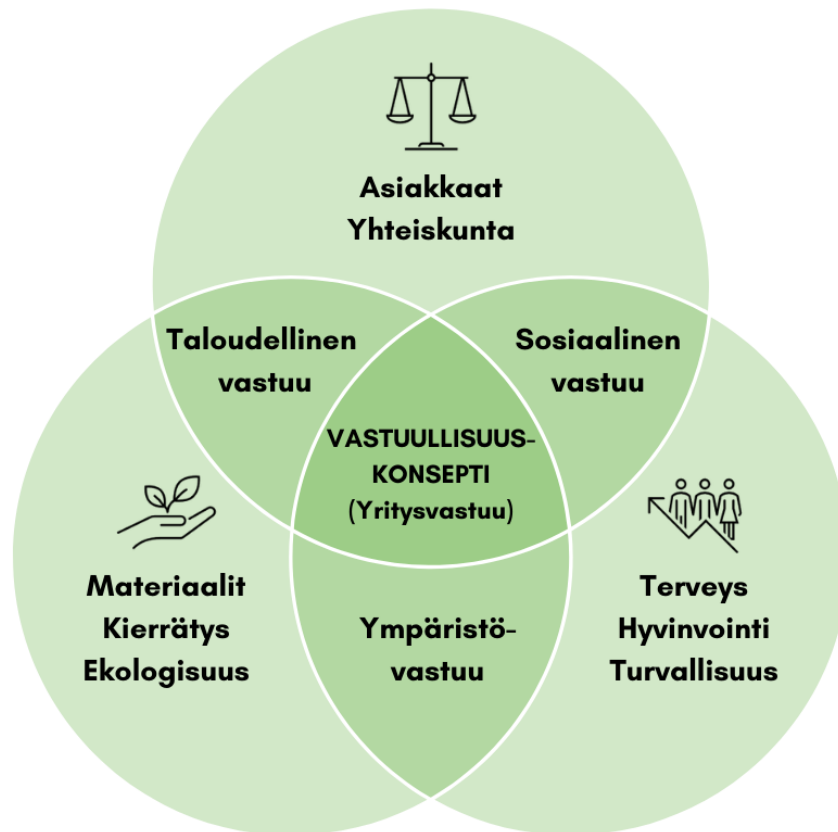
Sosiaalinen vastuu on kolmannes käsite vastuullisuuskonseptin ympärillä, jonka ympärillä taas ovat tähän aihepiiriin kuuluvat käsitteet. Nämä käsitteet ovat henkilöstö, yhteiskunta ja arvot. Näillä käsitteillä pyritään näyttämään, miten Suunnittelutoimisto CDM:ssä halutaan huolehtia niin henkilöstö kuin yhteiskunnan hyvinvoinnista.

Viimeisenä käsitteenä on kehitys, joka viittaa siihen, kuinka Suunnittelutoimisto CDM haluaa kehittää toimintaansa. Kehitys-käsitteestä vedetään viivat taloudelliseen kehitykseen ja tavoitteisiin. Tällä viitataan siihen, kuinka omien tavoitteiden asettaminen kehitystä varten on tärkeää. Usein yrityksen kehittyessä nähdään myös taloudellista kehitystä, joka haluttiin tuoda esiin omana käsitteenään, sillä taloudellinen kehitys voidaan myös liittää muun muassa yritysvastuuseen.

3.2 Viitekehys

Anttilan (2014) mukaan viitekehyksessä esitetään samankaltaisesti tutkimukseen liittyviä käsitteitä kuin käsitekartassa. Viitekehys esitetään kuvassa 4 (s.15). Tämän opinnäytetyön pääteemaksi on valittu vastuullisuus, josta viitekehys muodostetaan. Vastuullisuus jaetaan tyypillisesti kolmeen osa-alueeseen, jotka toimivat tämän opinnäytetyön viitekehysten käsitteinä. Ensin halutaan kuitenkin pohtia, mitä viitekehys tarkoittaa ja mikä sen tarkoitus on.

Anttila (2014) kertoo, kuinka viitekehys ja käsitekartta eroavat laajuudeltaan. Kun käsitekarttaa käytetään käsitteiden linkittelyyn, voidaan viitekehystä soveltaa erilaisiin tehtäviin, joissa tarvitaan kokonaiskuvaa. Viitekehyksessä operoidaan tavallisesti laajoilla asiakokonaisuuksilla, joita voidaan eritellä useampiin alaryhmiin tai tekijöihin. Tavallisesti viitekehys on visualisoitu, mutta samalla myös pelkistetty esitys tutkimuksen teoreettisista tekijöistä. Viitekehysten luominen pelkästään verbaaliksi on vaikeaa, koska tiivis sanallinen esitys saattaa aiheuttaa ymmärtämisongelmia ja runsas sanallinen esitys on huonosti hahmotettavissa. Hyvän visuaalisen esitystavan löytäminen on joskus työlästä, mutta se kannattaa, koska samalla tutkimuksen lähtökohdat kirkastuvat.

Kuva 4. Vastuullisuuskonseptin viitekehys. (Suutari 2021)

Tämän opinnäytetyön viitekehys (kuva 4) määrittelee vastuullisuuden pääkäsitteet. Viitekehysten keskellä on opinnäytetyön pääaihe eli vastuullisuuskonsepti, joka koostuu yritysvastuusta. Yritysvastuuseen kuuluu sosiaalinen, taloudellinen ja ympäristövastuu. Viitekehysten taloudellinen vastuu, sosiaalinen vastuu ja ympäristövastuu on saatu vastuullisuusraportti.fi (s.a.) sivustolta, joka luokittelee, miten vastuullisuus jaetaan, kun vastuullisuusraportteja tehdään yrityksille. Viitekehysten avulla pystytään ottamaan huomioon, mitkä tekijät vaikuttavat vastuullisuuteen. Näitä tekijöitä kuvataan eri vastuualueiden väliin sijoitetuilla käsitteillä: asiakkaat, yhteiskunta, materiaalit, kierrätys, ekologisuus, terveys, hyvinvointi ja turvallisuus.

3.3 Opinnäytetyön rajaus

Tutkimus on tärkeää rajata, jotta tutkimuksen aihetta pystytään tutkimaan selkeästi. Tässä opinnäytetyössä aihe rajataan tutkimuskysymyksien avulla. Tutkimuskysymykset asetellaan laadullisen tutkimuksen kriteerien mukaisesti. Ennen tutkimuskysymyksien esittämistä pyritään lyhyesti avaamaan, mitä laadullinen tutkimus tarkoittaa.

Tuomi ja Sarajärvi (2018) kertovat, ettei laadullisissa töissä tarvitse olla tarkkoja kysymyksiä, mutta tutkimusongelmien muokkaaminen kysymyksiksi auttaa tutkimuksen rajauksessa.

Tämä opinnäytetyö pyrkii vastaamaan seuraavaan pääkysymykseen ja alakysymykseen.

Pääkysymys: Miten vastuullisuuskonsepti tehdään suunnittelutoimistolle?

Alakysymys: Mikä on vastuullinen suunnitteluprosessi?

Opinnäytetyön tavoitteena on tehdä hyödyllinen vastuullisuuskonsepti Suunnittelutoimisto CDM:lle. Tämän takia on tärkeää selvittää, mitä vastuullisuus tarkoittaa toimeksiantajalle ja miten he haluavat vastuullisuuden näkyvän heidän suunnittelussaan. Kun on selvitetty, mitä vastuullisuus tarkoittaa Suunnittelutoimisto CDM:lle ja miten he ottavat sen tällä hetkellä huomioon, voidaan päätutkimuskysymykseen vastata. Vastausten perusteella voidaan luoda vastuullisuuskonsepti.

3.4 Tutkimusmenetelmät

Opinnäytetyön tiedonhaku tapahtuu tutkimusmenetelmien ja Internetistä löytyvän tiedon avulla. Tutkimusmenetelmiksi on valittu kirjallisuuskatsaus ja vertaileva tutkimus, joiden avulla vastuullisuutta tutkitaan opinnäytetyössä. Ennen tutkimusmenetelmiä halutaan avata, mitkä ovat tutkimusmenetelmien tarkoitukset ja hyödyt.

Kananen (2015) kertoo, kuinka tutkimusongelmia on tarkoitus ratkaista tutkimusmenetelmien avulla. Tutkimusmenetelmän tavoitteena on päästä ratkaisuun käyttäen eri menettelytapoja. Jotta tutkimusmenetelmän ratkaisu on luotettava, on ratkaisun löytämiseen käytettävä tietoa, joka on tiedemaailman hyväksymää.

Tässä opinnäytetyössä käytettyä tutkimusmenetelmäsuuntausta kutsutaan laadulliseksi eli kvalitatiiviseksi tutkimukseksi.

Laadullisessa tutkimuksessa pyritään ymmärtämään kohdetta eri näkökulmista kokonaisvaltaisesti, kuten laadun, ominaisuuksien ja merkityksien kautta. Laadullisen tutkimuksen menetelmiä on useita. Laadullisen tutkimuksen menetelmissä on yhteisiä piirteitä, jotka liittyvät usein kohteen taustaan, tarkoitukseen, merkitykseen, ilmaisuun, kieleen ja esiintymisympäristöön. (Laadullinen tutkimus 2021.)

3.4.1 Kirjallisuuskatsaus

Kirjallisuuskatsaus on yksi tutkimusmenetelmistä, jota opinnäytetyössä käytetään. Salminen (2011) kirjoittaa, että kirjallisuuskatsausta voidaan käyttää niin kvalitatiivisen ja kvantitatiivisen tutkimuksen tutkimusmenetelmänä. Kirjallisuuskatsaus (2020) kuvailee tutkimusmenetelmää artikkelina tai tutkimuksen osana, jossa käydään läpi aiheeseen ja tutkimusongelmiin liittyviä aikaisempia tutkimuksia ja tieteellistä kirjallisuutta. Uuden tutkimuksen tukena toimivat aiemmat tutkimukset, josta otetaan huomioon käsitteet, tutkimusongelmat, metodi- ja lähdevalinnat, jotka ovat välttämättömät, jotta voidaan perustella oma näkökulma ja tutkimuksen merkitys.

Salminen (2011) toteaa, kuinka kirjallisuuskatsaus voidaan jakaa kolmeen tyyppiin: kuvaileva kirjallisuuskatsaus, systemaattinen kirjallisuuskatsaus ja meta-analyysi. Kuvaileva kirjallisuuskatsaus on yleisin näistä kolmesta tyyppistä. Verrottuna systemaattiseen kirjallisuuskatsaukseen ja meta-analyysiin, kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa voidaan käyttää tarvittaessa laajoja aineistoja ja tutkimuskysymys voi olla väljä. Tämä kirjallisuuskatsaus tyyppi sopii laadullisen tutkimukseen.

Tämä opinnäytetyö tutkii aikaisempia vastuullisuusraportteja kuvailevaa kirjallisuuskatsausta hyödyntäen. Näistä vastuullisuusraporteista kerätään tietoa esimerkiksi siitä, miten raportti aloitetaan ja mikä näköinen sisällysluettelo raporteilla on. Kirjallisuuskatsauksella kerätään tietoa myös vastuullisuusraporttien visuaalisesta ulkonäöstä.

3.4.2 Vertaileva tutkimus

Tässä opinnäytetyössä käytetään myös vertailua. Vertailevalla tutkimusmenetelmällä on tarkoitus vertailla kirjallisuuskatsauksessa tutkittuja vastuullisuusraportteja. Vertaileva tutkimus (2015) kuvailee vertailevaa tutkimusta seuraavasti: tutkimusstrategia, jossa verrataan yhtäläisyyksiä ja eroja. Valitut kohteet voivat olla tapauksia ja sosiaalisia yksioita. Vertailun kohteena voi olla useampi asia, kuten tapaukset, prosessit tai maantieteelliset yksilöt. Vertaileva tutkimus voi perustua aineistoihin, tilastoihin kuin myös laadullisten aineistojen käyttöön.

Melin ja Axelsson (2014) kertovat, kuinka perusta on vertailla ja selvittää tietyn kohteen eroja ja yhtenäisyyksiä. Nämä erot ja yhtenäisyydet, joita vertaileva tutkimus etsii, voivat olla kulttuurisia ja historiallisia.

Melin ja Axelsson (2014) toteavat myös, kuinka vertailevaa tutkimusta voidaan soveltaa eri kohteisiin. Usein laadullisissa tutkimuksissa, jossa vertailua käytetään, tapahtuu vertailu muutaman tiedon välillä. Tässä opinnäytetyössä vertailuun otetaan mukaan viisi kohdetta, joista on tavoitteena kerätä tietoa ja selvittää kohteiden yhtenäisyyksiä ja erilaisuuksia.

Vertailu tapahtuu siis tässä opinnäytetyössä eri yrityksen vastuullisuusraportteja hyödyntäen. Analysoimalla eri vastuullisuusraportteja saadaan hyvä pohja, miten vastuullisuusraportti kootaan, mitä eroja ja yhtenäisyyksiä vastuullisuusraporttien välillä on. Tarkoituksena on vertailla alan vastuullisuusraportteja, kuten kaluste- tai tekstiili valmistajien vastuullisuusraportteja. Rajamalla vertailu vain alaan liittyviin vastuullisuusraportteihin, saadaan täsmällisempi näkemys, miltä vastuullisuusraportit näyttävät alalla ja voidaan kerätä tehokkaammin tietoa vastuullisuuskonseptia varten.

3.5 Tutkimuksen riskitekijät

Opinnäytetyön yhtenä riskitekijänä on epäluotettavat tiedon lähteet. Vastuullisuutta on tutkittu ja aiheesta löytyy tietoa, mutta tieto pyritään rajaamaan tietoon vastuullisuudesta, joka liittyy suoranaisesti sisustus- ja tilasuunnitteluun. Covid-19 pandemian ei pitäisi vaikuttaa opinnäytetyön tiedonhakuun, sillä kaikki

tiedonhaku onnistuu Internetin avulla. Kirjallisuuskatsauksen ja vertailun kohteena olevat vastuullisuusraportit ovat joko pdf- tiedostoja tai yrityksen nettisivulla luettavissa. Tutkimusmenetelmät on valittu niin, että ne toimivat toistensa tukena. Tämä mahdollistaa mahdollisimman luotettavaan tuloksen.

4 VASTUULLISUUS

Vastuullisuuden tulee olla mukana jokapäiväisessä elämässämme, johon kombinoidaan myös yritysten vastuullinen toiminta ja sen tärkeys yhteiskuntaan. Vastuullisuus on siis osa maailmaamme, jonka kautta vastuullisuus on myös noussut suunnittelijoiden kesken tärkeäksi käsitteeksi. (businesscredit 2021).

Keana (2009) toteaa, että visuaalisuuden ja toiminnallisuuden avulla tehtiin ennen suunnittelu päätöksiä. Nykyään suunnittelijoilla on vastuu luoda tiloja, jotka heijastavat suunnittelijan tietoisuutta ympäristöstä ja kestävästä kehityksestä. Jotta suunnittelijat voivat toteuttaa vastuullista suunnittelua, tulee heillä olla laaja käsitys, mitä vastuullisuus ja kestävä kehitys tarkoittavat. Jotta vastuullisuus suunnittelussa voidaan määritellä, on ensin hyvä määritellä mitä vastuullisuus tarkoittaa yritysmaailmassa. Vastuullisuus usein nähdään ympäristöön liittyvänä asiana. Näkemys on oikea, mutta ympäristövastuu on vain osa siitä mitä vastuullisuus sisältää. Vastuullisuus voidaan jakaa neljään eri kategoriaan: yritysvastuu, taloudellinen vastuu, ympäristövastuu ja sosiaalinen vastuu. Nämä neljä periaatetta antavat hyvän pohjan yritykselle, joka haluaa toimia vastuullisemmin tai laatia vastuullisuusraportin- tai konseptin.

4.1 Yritysvastuu

Yritysvastuu sanan mukaisesti tarkoittaa yrityksen omaa vastuuta, jonka ympärille vastuullisuus yrityksessä rakennetaan. Harmaala ja Jallinoja (2012, 17) toteavat että, yritysvastuu käsite voidaan määritellä eri tavoin ja tähän käsitteeseen liittyy sanastoa, joka on hyvin samankaltaista. Yritysvastuu on muuttunut ja muokkaantunut ajan kanssa, joten näitä uusia termejä on keksitty tarkentamaan asiaa. Vastuullisuusraportti.fi (2016) kertoo, kuinka tällaisia termejä ovat vastuullinen yritystoiminta, yhteiskuntavastuu, hyvä yritys kansallisuus ja kestävä kehityksen mukainen yritystoiminta, joita erityisesti suomalaiset yritykset käyttävät. Pääasia on, että vastuullisessa liiketoiminnassa tulee

aina ottaa huomioon kaikki yrityksen toiminnan tekijät, mitkä vaikuttavat vastuullisuuteen.

Harmaala ja Jallinoja (2012, 24–25) kertovat kuinka yritysvastuun juuret voidaan jäljittää 1800-lukuun, jolloin länsimaiden teollistumisen ja kaupungistumisen toi mukanaan sosiaalisia ongelmia. Näihin sosiaalisiin ongelmiin teollisuusomistajat vastasivat ja ratkaisivat tarjoamalla hyväntekeväisyyttä. Tämä hyväntekeväisyys toteutettiin rakentamalla yhteiskunnalle kouluja, asuntoja, kirkkoja ja tarjoamalla terveydenhuoltoa ja lainaamalla rahaa. Näiden sosiaalisten ongelmien ratkaiseminen oli teollisuusomistajille tärkeää, sillä ilman terveitä työntekijöitä ja onnellista yhteiskuntaa ei yritystoiminta pyörinyt laadukkaasti. Tällöin valitettavasti ympäristöstä huolehtiminen ei ollut yhtä tärkeää ja taloudellinen vaurastuminen laitettiin ensisijalle, jolloin ympäristö kärsi.

Lee (2013) toteaa, miten nykyään yritysvastuu on yrityksen vapaaehtoista toimintaa, jolla pyritään edistämään yrityksen vastuullisuutta. Tämä voi sisältää yrityksissä eri asioita, nämä voivat olla esimerkiksi hyväntekeväisyysluotoisia tavoitteita, joita voidaan edesauttaa vapaaehtoistyöhön osallistumalla tai tukemalla sitä.

Sheehy (2012) taas toteaa, miten yritysvastuuta pystytään kuvamaan yrityksen eettiseksi strategiaksi. Tätä on pidetty yritysten itsesäädeltävänä jo jonkin aikaa. Se on kuitenkin viimeisen kymmenen vuoden aikana siirtynyt vapaaehtoisesta päätöksestä pakolliseen toimintaan. Johnson (2019) kertoo myös, kuinka yritysvastuu on strategia, jolla edistetään yrityksen brändiä positiivisesti.

Armstrong ja Green (2013) pohtivat, kuinka sellaisenaan aloitteiden tekeminen on oltava johdonmukaisia ja linjassa yrityksen liiketoimintamallin kanssa, mutta jotkut yrityksen ottavat yritysvastuun seuraavalle tasolle ja ylittävät lakisäättävät vaatimukset. Näistä asiakas myös saa paremman käsityksen onko vastuullisuus todella tärkeä asia yritykselle. Vastuullisuus voi olla myös vain yritykselle kosmetiikkainen asia, jolloin sitä käytetään vain imagon vuoksi, jolla he voivat tehdä lisää tulosta.

Armstrong ja Green (2013) toteavat, kuinka strategian näkökulmasta yritys-vastuu on positiivinen tapa tehdä voittoa, jos yritys ilmoittaa tuloksistaan, niin positiivisista kuin negatiivista. Tämän näkökulman kautta on hyödyllistä, että yritys lisää yritys vastuuta eli positiivista liiketoimintaa tavoittelemalla korkeampia vastuustandardeja. Vastuun ottamisella yrityksen toiminnasta julkisesti pystytään vähentämään liiketoiminnan mahdollisia riskejä. Yritysvastuutoiminta kannustaa yritystä vaikuttamaan myönteisesti ympäristöön ja yhteisöihin, mukaan lukien kuluttajiin, työntekijöihin ja muihin sidosryhmiin.

4.2 Taloudellinen vastuu

Taloudellisista asioista harvoin halutaan keskustella, mutta talous on kuitenkin iso asia niin yhteiskunnassa kuin yrityksissä. Elinkeinoelämän keskusliitto (s.a.) kertoo, että taloudellinen vastuu on toiminto, jolla yritys varmistaa kannattavuutensa. Myös ilman taloudellista vastuuta ei muihin vastuualueisiin päästä, joten taloudellisesta vastuusta on tärkeää pitää huolta.

Logistiikan maailma (s.a.) kertoo että, taloudellisella vastuulla tarkoitetaan toimintoa, jossa rahan ja muun vastaavan omaisuuden hallintaa pidetään tuottavana. Taloudellinen vastuu on myös henkilön, perheen tai yrityksen edun mukaista. Taloudellisiin tehtäviin ja rahanhallintaan perehtyminen edellyttää ajattelutapaa, jonka avulla voidaan katsoa nykyhetken tarpeita pidemmälle ja huolehtia tulevaisuuden tarpeista.

Logistiikan maailma (s.a.) toteaa että, taloudellisen vastuun prosessi alkaa jakamalla tietoa siitä, mitä yritys tarvitsee ja haluaa. Nämä voi selvittää analysoimalla ensin tärkeimmät hankinnat. Tällainen on esimerkiksi työntekijöiden kunnollisen elämänlaadun ylläpitäminen, johon kuuluu välttämättömät hankinnat kuten ruoka, vaatteet ja asunto. Yrityksen pitää ottaa huomioon kuitenkin paljon muuta, joten taloudellista vastuuta lähestytään myös eri tavalla. Yrityksen pitää ottaa huomioon työntekijöiden lisäksi mahdolliset erilaiset vakuutukset, kuten ympäristövahinkokorvausvakuutukset.

Vastuullisuusraportti.fi (2016) kirjoittaa, että taloudellisen tilanteen raportointi tuo myös yritykseen läpinäkyvyyttä, joka luo luottoa niin yrityksen sisällä kuin myös yrityksen asiakkaille. Taloudellisen vastuun raportointi voi sisältää eri

asioita, kuten yrityksen taloudellinen kannattavuus markkinoilla, yrityksen kilpailukyky ja sen tehokkuus, korruptio ja lahjonnan vähentäminen ja hyvinvoinnin tuottaminen taloudellisesti ympärillä oleville tekijöille, kuten henkilöstölle (businesscredit 2021).

4.3 Ympäristövastuu

Vastuullisuus-käsitteen kohdattaessa monille tulee mieleen ympäristö, ekologiaisuus ja kestävä kehitys. Nouseva suosio yhteiskunnassa huolehtia maapallostamme omilla teoilla näkyy myös yrityksissä, mutta yksilöä suuremmalla mittakaavalla. Duker ja Olugunna (2014) toteavat, kuinka ympäristövastuu tarkoittaa yrityksen velvollisuutta välttää luonnonympäristön vahingoittamista. Termi saa juurensa yritysten sosiaalisesta vastuusta.

Duker ja Olugunna (2014) pohtivat myös yritysten yhteiskuntavastuuta ympäristönäkökulmasta. On keskusteltu viime vuosikymmeninä, kuinka sidosryhmät vaativat yrityksiltä yhä enemmän ympäristötietoisuutta ja sosiaalista vastuullisuutta. Perinteisessä liiketoiminnassa ympäristönsuojelua tarkasteltiin vain pinnallisesti. Hallituksilla oli tähän asti ollut päävastuu ympäristönhoidon ja ympäristönsuojelun varmistamisesta.

Duker ja Olugunna (2014) kertovat, kuinka vain julkinen sektori on keskittynyt kehittämään ympäristönsuojelun keinoja ja määrittelemään seuraamuksia, jos näitä rikotaan. Viime aikoina myös yksityinen sektori on lähtenyt mukaan autamaan ja kehittämään lähestymistapoja, joilla pystytään ehkäisemään ja lieventämään ympäristövahinkoja.

Duker ja Olugunna (2014) kertovat, miten maailman ympäristökomissio julkaisi Brundtlandin raportin vuonna 1987. Raportti sisältää tietoa siitä, mitä vastuullisuus on ja miten yrityksen tulisivat ottaa se huomioon. Siitä lähtien johtajat, tutkijat ja yritysten omistajat ovat yrittäneet määrittää, miten ympäristö otettaisiin huomioon. Määritelmä on vaihtunut vuosien varrella johtajien, tutkijoiden ja yritysten oman politiikan mukaiseksi, mutta viime vuosina yhä useammat yritykset ovat sitoutuneet suojelemaan luontoa. Yksi tapa miten yrityk-

set ilmaisevat ja kertovat oman vastuullisuutensa, on laatia vastuullisuusraportti. Kuitenkaan pelkän vastuullisuusraportin tekeminen ei riitä, yrityksen tulee myös näyttää ympäristötekonsa liiketoiminnalla.

4.4 Sosiaalinen vastuu

Sosiaalinen vastuu on suorassa yhteydessä yritys vastuuseen, sillä kaikki yrityksen toiminta vaikuttaa yhteiskuntaan. Businesscredit (2021) kertoo, että tästä johtuen sosiaalinen vastuu on huomattavasti vaikeampi määritellä, kuin edelliset alueet. Sosiaalisessa vastuussa tulee ottaa huomioon monet tekijät ja eri sidosryhmät. Yrityksen tulee ottaa huomioon henkilöstö ja taata tasa-arvoinen ja turvallinen työpaikka. Sosiaalinen vastuu kuitenkin voi vaihdella eri yrityksissä, mutta yleisesti tähän voidaan sisällyttää vastuulliset toimittajaketjut, ihmisoikeudet, työturvallisuus ja työhyvinvointi. Kuitenkin henkilöstön hyvinvointi tulisi ottaa huomioon ensimmäisenä, koska henkilöstön hyvinvointi tarkoittaa myös yrityksen hyvinvointia, ja jotta hyvinvoinnista huolehditaan vastuullisesti, on yrityksen huolehdittava henkilöstöstä ylittäen lain minivaatimukset.

5 VASTUULLISUUSRAPORTIT

Edellisissä kappaleissa määriteltiin vastuullisuus ja mainittiin vastuullisuusraportit. Vastuullisuusraporttien avulla yritys voi ilmaista vastuullisen liiketoiminnan. Tässä kappaleessa pyritään esittämään, mikä vastuullisuusraportti on ja minkä mukaan se tässä opinnäytetyössä tehdään.

Vastuullisuusraportti

Global reporting (2016) kertoo vastuullisuusraportin olevan kansainvälinen riippumaton standardointijärjestö, joka auttaa yrityksiä, hallituksia ja muita organisaatioita ymmärtämään ja viestimään vaikutuksensa muun muassa ilmastomuutokseen, ihmisoikeuksiin ja korruptioon.

Global reporting (2016) toteaa, miten eri ryhmien, kuten hallitusten, kuluttajien ja sijoittajien kasvava paine olla avoimempia ympäristöllisistä-, taloudellisista- ja sosiaalisista vaikutuksistaan johtaa monet yritykset julkaisemaan vastuulli-

suusraportin. GRI:n kestävän kehityksen raportoinnin viitekehys auttaa yrityksiä tunnistamaan, keräämään ja raportoimaan nämä tiedot selkeällä ja vertailukelpoisella tavalla. GRI:n kestävän kehityksen raportointikehys otettiin käyttöön ensimmäisen kerran vuonna 2000, ja se on nyt käytetty monikansallisten organisaatioiden, hallitusten, pienten ja keskisuurten yritysten, kansalaisjärjestöjen ja teollisuusryhmien keskuudessa yli 90 maassa. Vuonna 2017 63 % sadasta suurimmasta yrityksestä (N100) ja 75 % Global Fortune 250:stä (G250) ilmoitti soveltavansa GRI-raportointikehystä liiketoiminnassaan.

Global reporting (2016) kirjoittaa kuinka, Global Sustainability Standards Boardin (GSSB) kehittämät GRI-standardit ovat ensimmäiset globaalit kestävän kehityksen raportoinnin standardit ja näin ollen myös ne hyödyttävät yhteiskuntaa. Aiemmista raportointikehyksistä poiketen GRI-standardien rakenne on modulaarinen, mikä helpottaa niiden päivittämistä ja muokkaamista.

Yhteenveto

Tässä opinnäytetyössä vastuullisuuskonseptin teko tapahtuu tutkimusmenetelmien avulla. Tutkimusmenetelmät ovat kirjallisuuskatsaus ja vertailu, jotka tapahtuvat tutkimalla muotoilualan vastuullisuusraportteja. Kirjallisuuskatsaus ja vertailu on rajattu vain vastuullisuusraportteihin, jotka ovat muodostettu GRI- ja GSSB-standardien mukaisesti, koska niistä saa parhaiten tutkimuksellista tietoa vastuullisuuskonseptin toteuttamista varten. Kirjallisuuskatsauksen ja vertailun kohteena ovat Input interior, Vallila, Framery, WSP ja Isku. Yritykset esitellään lyhyesti seuraavissa kappaleissa ja vastuullisuusraportteja tutkitaan kahdesta näkökulmasta: visuaalinen ilme ja sisältö.

5.1 Input interior

Input interior on pohjoismaalainen yritys, jonka toimialana on sisustusalan konserni. Vuonna 1987 perustettu yritys tuottaa vuosittain tuhansia projekteja. Input interior:lla ei ole omaa tuotantoa, jossa huonekaluja tai tuotteita valmistettaisiin vaan he auttavat asiakkaita löytämään projektiin sopivan toimittajan. Yrityksellä on myös 40 showroomia Pohjoismaissa. Heidän vastuullisuusraporttinsa on luotu käyttäen GRI-standardeja. (Input interior s.a.)

Visuaalinen ilme

Input interior:n 2020–2021 vastuullisuusraportin kannen taustaväriksi on valittu vaaleanvihreä sävy, jossa on kuva Vitra Eames DAW –tuolista (kuva 5).

Kuva 5. Kuvakaappaus Input interior:n vastuullisuusraportin kannesta ja esittelystä (Input interior 2021)

Vastuullisuusraportin kannessa on selkeästi kuvailtu raportin sisältöä, joka tulee esille tekstistä ”Input interior`s sustainability report 20/21”. Tämä myös kertoo raportin olevan englannin kielellä kirjoitettu. Englannin kieli on hyvin harkittu päätös, sillä Input interior toteuttaa projekteja kansainvälisesti. Vihreä teema jatkuu raportin läpi ja se sopii hyvin aiheeseen, sillä vastuullisuus yhdistetään usein ympäristövastuuseen. Vihreä on myös rauhallinen taustaväri, joten se ei häiritse tekstin lukemista. Teksti itse raportissa on selkeällä fontilla kirjoitettu ja taitto vaikuttaa ammattimaiselta. Kuvia ja muuta visuaalista grafiikkaa on käytetty myös ammattitaitoisesti. Keltaista on käytetty jonkin verran, sillä se on Input interior:n logon yksi teemaväreistä. Keltainen on kuitenkin vahva värisävy, joka on otettu huomioon, sillä keltaista väriä käytetään hallitusti erilaisten graafisten tilastojen esittelyssä.

Sisältö

Sisältö on jaettu neljään pää alueeseen: yrityksen esittely, toiminta, toimittajat, valmistustavat, heidän asiakkaansa ja sosiaalinen ääni. Esittelyssä kerrotaan yleisesti yrityksestä ja sen historiasta. Kuitenkin ennen esittelyä kerrotaan lyhyesti 2020–2021 vuosien liiketoiminnasta, joka sisältää muun muassa, miten Suomen ja Tanskan toimistolle myönnettiin ISO-standardi. Alueessa käydään myös läpi yrityksen agenda vuodelle 2030, jossa he kertovat yrityksen tavoitteista. Tavoitteisiin kuuluu tasavertaisuus, hyvä työympäristö ja taloudellinen kasvu, vastuullinen kuluttaminen ja valmistus sekä ilmastonmuutoksen torjuminen.

Toiminta- kohdassa avataan syvemmin yrityksen tavoitteita. Ensimmäisenä on sukupuolien tasa-arvo, johon on otettu mukaan kokoaikaiset, osa-aikaiset-, määräaikaiset-, tunti- ja jatkotyöntekijät kuin myös urakoitsijat, joista 47 % oli naisia ja 53 % oli miehiä. Laskenta tehtiin myös johtohenkilökunnalle, jossa on 34 % oli naisia ja 66 % oli miehiä.

Hyvä työympäristö ja taloudellisen kasvun kehitys analysoitiin seuraavasti raportissa. Osallistumisen määrä oli yrityksessä 95 %, joka oli 3 % alle heidän tavoitteensa. Input interior totesi myös, kuinka he toimivat, kun odottamaton asia tapahtuu. Tällä he viittaavat Covid-19 pandemiaan, joka yllätti monet yritykset. Input interior:n toimistot ympäri maailmaa seurasivat näiden maiden suosituksia ja järjestivät kokouksia johtoryhmän kanssa viikoittain. Tällä ryhmällä oli tehtävänä ilmoittaa työntekijöille yrityksen tilanteesta pandemian aikana.

Seuraavaksi vastuullisen kulutuksen ja tuotannon alue kertoo, kuinka kaikki työntekijät joutuivat suorittamaan Input interior:n sisäisen ympäristöharjoituksen. Kuitenkin tämän harjoituksen tekeminen on osoittautunut Input interior:n mukaan vaikeaksi ja syyksi tälle todettiin, että toimistoja on Suomessa, Ruotsissa, Norjassa ja Tanskassa. Tämän vaikeuden huomattuaan Input interior alkoi muokkaamaan ja kehittämään harjoitusta. Kehittämisellä he toivovat, että vastuullisuudella saavutetaan isompi yleisö yrityksen sisällä ja ulkopuolella. Yksi kehitysratkaisu oli kutsua asiakkaita ja muita ryhmiä vastuullisuusharjoi-

tuksiin, jolloin pyritään kasvattamaan vastuullisuustietoisuutta niin yrityksen sisäpuolella ja ulkopuolella. Viimeisenä raportissa kerrotaan yrityksen sosiaalisesta äänestä. Tässä kerrotaan, kuinka yritys myös pyrkii kannustamaan asiakkaitaan valitsemaan pitkäikäisiä ratkaisuja.

5.2 Vallila Oy

Vallila Oy (2021) on perheyritys, joka keskittyy suomalaiseen sisustus- ja tekstiilialaan. Vuonna 1935 perustettu yritys sai alkunsa Helsingin Vallilan kaupunginosassa sveitsiläisen perustajan Otto Bernerin toimesta. Vallila on myös vahva vaikuttaja tekstiilialalla ja arvostettu työskentelykumppani julkitilaprojekteissa. Vallilla valmistaa myös kaksi kertaa vuodessa uusituvan tekstiilikokoelman.

Visuaalinen ilme

Vallilan vastuullisuusraportin kantena on rauhallinen sumussa oleva maisemanäkymä järvelle (kuva 6). Maisemakuvassa havaitaan luonnostaan kasvavaa metsää ja mökkejä, jotka voidaan nähdä metsien keskellä melkein kuin ne olisivat yhtä metsän kanssa.

Kuva 6. Kuvakaappaus Vallilan 2021 vastuullisuusraportin kannesta (Vallila 2021)

Tällä ilmeisesti pyritään symboloimaan, kuinka luonto ja ihmiset voivat elää sovussa. Vallilan logo on keskellä vastuullisuusraportin kantta, jonka alapuolella on valkoisilla isoilla kirjaimilla ”vastuullisuusraportti 2021”. Kansilehti on yksinkertainen, josta kaikki tarvittava tieto tulee esille lukijalle: mistä on kyse ja

mihin yritykseen raportti liittyy. Kokonaiskuva on siis rauhallinen, ja sen luo maisemakuvan eri elementit kuten metsä, tyyni järvi ja sumu.

Sisältö

Sisältö (kuva 7) on jaettu viiteen pääotsikkoon. Raportti alkaa yrityksen esittelyllä, jota seuraa otsikko ”vastuullisuuden periaatteemme”. Kolmanneksi pääotsikoiksi on valittu ”vastuu asiakkaasta”, joka kertoo tämän olevan tärkeä asia heille. Otsikkoa seuraa ”vastuullinen hankinta” ja ”vastuu henkilöstöstä – Vallilaa vaille valmis” – otsikko. Viimeisenä vastuullisuusraportista löytyy ”vastuu ympäristöstä” - osio, jossa käydään läpi myös GRI-sisältö, sillä raportti on tehty käyttäen näitä standardeja.

SISÄLTÖ

3	SUOMALAISIA TARINOITA VUODESTA 1935	13	VASTUU ASIAKKAASTA	26	Hyvää ja palkitsevaa työtä
5	Tätä on Vallila	14	Satojen kuosien designtalo	27	Henkilöstötyytyväisyys
6	Vastuullisesti johdettua	15	Turvalliset, laadukkaat ja kestävät tuotteet luontoa kunnioittaen	28	Tavoitteena monimuotoinen ja arvostava työyhteisö
7	Arvomme perheyrittäjienä	16	Merkkejä paremmasta	29	VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ
8	Työtä, arvoa ja hyvinvointia Suomeen	17	VASTUULLINEN HANKINTA	30	Laatu-uudistuksia
9	Yhteydessä toisiimme	18	Parempaa viljelyä, parempaa puuvillaa	31	Energian kulutus ja päästöt
10	VASTUULLISUUDEN PERIAATTEEMME	19	Vastuulliset hankinnat	32	Jättemäärät ja hyötykäyttöaste
11	Mikä meille on kaikkein tärkeintä?	20	Valvontajärjestelmät	33	Päästötavoitteemme
		21	Code of Conduct	34	Tavoitteemme pähkinänkuoressa
		22	Tilannekatsaus riskimaiden työoloihin	35	Raportointiperiaatteet
		23	VASTUU HENKILÖSTÖSTÄ- VALLILAA VAILLE VALMIS	36	GRI-sisältö
		24	Parempaa esimiestyötä ja työhyvinvoinnin kehittämistä		

Kuva 7. Kuvakaappaus Vallilan vastuullisuusraportin sisällöstä (Vallila 2021)

Vallilan esittelyssä kerrotaan lyhyesti yrityksen historiasta ja yrityksen eri osa-alueet, kuten Vallila Collectionin keskittyminen kuosi- ja tuotesuunnitteluun sekä tukku- ja vähittäiskauppaan yrityksessä. Esittelyssä mainitaan myös yrityksen verojalanjälki, joka luo läpinäkyvyyttä. Vallila kertoo, kuinka yhteiskuntaan vaikuttaminen on heille tärkeää, jonka takia yritys haluaa olla läpinäkyvä veronmaksaja. Ennen vastuullisuuden periaatteisiin siirtymistä yritys kertoo, kuinka suomalaisen muotoilun mielikuvan kehittäminen sidosryhmien kesken on tärkeää yritykselle. Tämä tavoite voidaan nähdä yrityksen aktiivisesta toiminnasta perheyrittäjien, Suomalaisen työn liiton ja Kaupan Liiton kanssa. Vastuullisuuden periaatteessa yritys pyrkii esittelemään, mistä yrityksen vastuullisuus tulee. Yritys on määritellyt nämä osa-alueet neljään eri kategoriaan: vastuu ympäristöstä, tyytyväinen henkilöstö, vastuu asiakkaasta ja vastuulli-

nen hankinta. Yritys avaa jokaisen osa-alueen vastuullisuusraportissa ja kertoo syvällisemmin, mitä jokainen osa-alue tarkoittaa yritykselle. Esimerkiksi Vastuu asiakkaasta - osassa, kerrotaan, miten tekstiilit suunnitellaan, ja kuinka yritys pyrkii pitämään tuotteensa ”kohtuuhintaisina”, joka antaa monille ihmiselle mahdollisuuden suosia suomalaista tuotesuunnittelua. Tässä alueessa mainitaan myös, kuinka Vallila pyrkii antamaan asiakkailleen hyvän laatuista kuin myös kestäviä tuotteita luontoa kunnioittaen.

Jotta Vallilla pystyy tuottamaan laadukkaita tuotteita ovat he ottaneet käyttöön vuodesta 2019 tuoterekламаatioiden mittaamisen ja käyttävät yli 90 % ÖKO-TEX sertifioituja kankaita, jolla tarkoitetaan allergiaystävällisyyttä tuotteessa. Vallila on myös Better Cotton Initiative- aloitteen (BCI) jäsen, jonka avulla puuvillaan viljellään paremmin ympäri maailmaa. Vastuullinen hankinta -kohdassa yritys mainitsee uudestaan BCI:n, josta kerrotaan vielä tarkemmin. Vastuulliset hankinnat - kohdassa tuodaan esiin selvästi, kuinka läpinäkyvyys ja avoimuus ovat tärkeä osa hankintaa yrityksessä. Läpinäkyvyys toteutuu, kun yritys listaa suurimmat tavarantoimittajansa ja valmistusmaat. Vallila kertoo, kuinka vastuullinen hankinta tapahtuu käyttämällä puuvillaa, jonka on viljelty vastuullisesti. Vastuullinen hankinta tarkoittaa heille myös hyvää valvontajärjestelmää ja seuraamalla code of conduct -ohjelmaa yrityksen toiminnassa.

Vallilan vastuullisuusraportin vastuullisuusperiaatteessa toiseksi viimeisenä osa-alueena on vastuu henkilöstöstä. Tässä osassa kerrotaan, kuinka yritys pyrkii jatkuvasti kehittämään yrityksen työhyvinvointia kehittämällä työnantajakuvaa Suomessa ja valmentamalla esimiehiä. Kahtena viimeisenä otsikkona ovat vastuu henkilöstöstä ja vastuu ympäristöstä. Vallila myös toteaa, kuinka motivoiva työpaikka luo sitoutuneita työntekijöitä, joten yritys pyrkii luomaan terveellisen ilmapiirin, jossa työntekijät voivat olla avoimia. Työhyvinvoinnista pidetään myös kiinni pitämällä koko Vallilan vakituiselle henkilöstölle kerran vuodessa kehityskeskustelu.

Vastuu ympäristöstä on viimeinen otsikko raportissa. Vallila mainitsee läpinäkyvästi energiakuluista ja päästöistä kuin myös päästötavoitteista. Yritys mainitsee, kuinka kierrätysmateriaalien lisäys tulee tulevaisuudessa olemaan yrityksen tavoite. Tämä tavoite nähdään jo Risteys-matossa, joka on tehty

käyttäen 100 % kierrätettyä polyesteriä. Energian kulutus ja päästö - kohdassa yritys kertoo ajoneuvojen ympäristövaikutuksista. Yrityksen ympäristötavoite kuljetuksissa on laskea CO₂-päästöt 120g/ km WLTP mukaan vuoteen 2025 mennessä. WLTP eli Worldwide Harmonized Light-Duty Vehicles Test Procedure, jonka avulla testataan autojen polttoainekulutusta (Traficom 2019). Tavoitteena on myös siirtyä kokonaan henkilöautoissa sähkö- tai hybridihautoihin. Tämä oli jo tavoitteena vuonna 2020, mutta tavoite jäi 33 % alle tavoitteen. Raportissa esitetään hyvin negatiiviset kuin myös positiiviset asiat. Vastuullisuusraportti lopetetaan positiiviseen otteeseen, sillä lopuksi on kerrottu yrityksen tavoitteet ”pähkinänkuoressa” eli tiivistetysti ja GRI-sisältö.

5.3 Framery

Framery (2020) on suomalainen yritys, joka valmistaa puhelin- ja työskentelykoppeja. Valmistus tapahtuu Tampereella. Yritys johtaa markkinoita tuotteillaan ja heidän asiakkaisiinsa kuuluu muun muassa Microsoft, Puma, L`Oreal ja Vodafone. Tuotteita käytetään ympäri maailmaa jo 80 eri maassa. Suuri menestys on johtanut myös yrityksen nopeaa taloudelliseen kasvuun. Yrityksessä työskentelee noin 330 henkilöä ja 90 % työskentelee Suomessa. Vastuullisuusraportin tekeminen on varsin uusia asia heille, sillä vuoden 2020 raportti on toinen julkaistu vastuullisuusraportti.

Visuaalinen ilme

Framery:n vastuullisuusraportti on englannin kielellä kirjoitettu, joka on järkevää, sillä heillä on paljon kansainvälisiä asiakkaita. Vastuullisuusraportti alkaa yksinkertaisella aloitussivulla (kuva 8, s.31), josta käy ilmi, mistä on kyse ja minkä vuoden raportti on kyseessä.

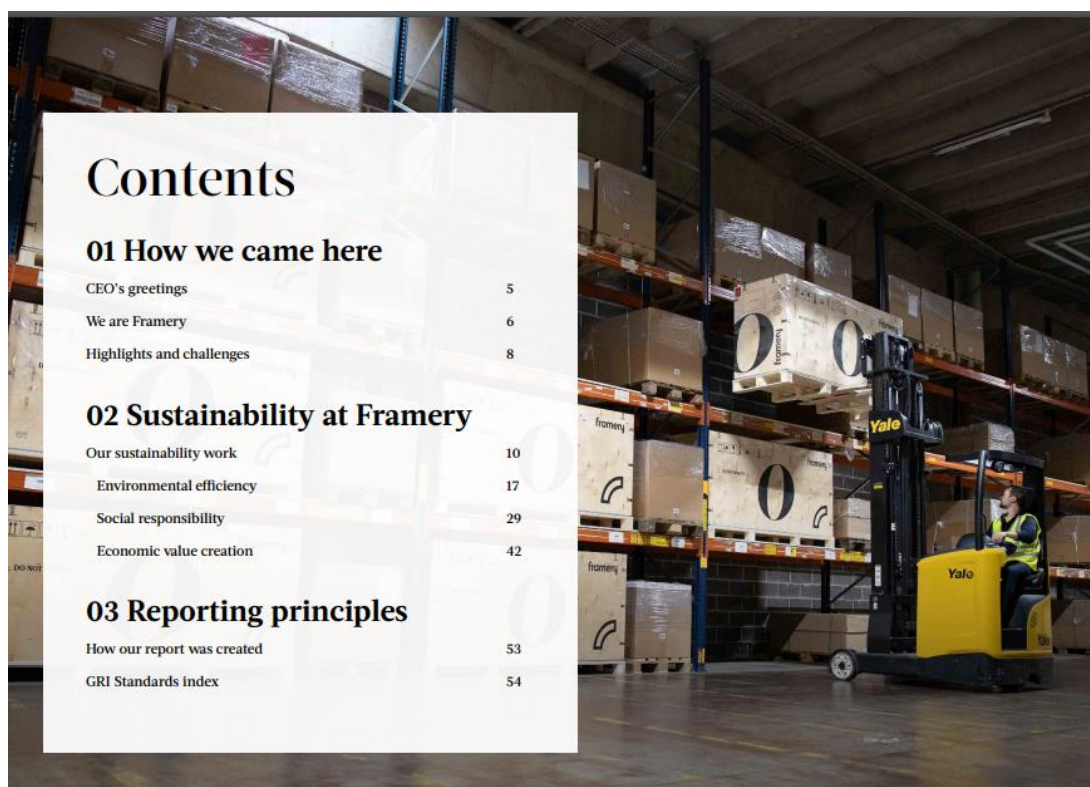

Kuva 8. Kuvakaappaus Framery:n vastuullisuusraportin 2020 kannesta (Framery 2020)

Sivun kuvana toimii Tampereen tehtaalla otettu kuva. Kannessa näkyy selkeästi yrityksen tuote, jolla he pyrkivät antamaan kuvaa siitä, kuinka tuote on kestävän kehityksen mukainen. Kannen vasemmassa alakulmassa lukee valkoisella rohkealla fontilla ”Sustainability Report 2020”. Yläkulmassa on Framery:n logo valkoisella fontilla vihreällä taustalla. Vastuullisuusraportin teemaväriksi on valittu tummanvihreä, joka on myös yrityksen teemaväri. Raportin visuaalinen ilme on yhtenäinen, koska raportti käyttää samaa fontti koko raportin läpi, ja vihreän värin käyttö pysyy koko raportin ajan yhtenäisenä.

Sisältö

Toisella sivulla on raportin sisältö (kuva 9, s.32). Vastuullisuusraportin sisältö voidaan tiivistää seuraavasti: yrityksen esittely, vastuullisuus yrityksessä ja raportoinnin periaatteet.

Kuva 9. Kuvakaappaus Framery:n vastuullisuusraportin sisällöstä (Framery 2020)

Ensimmäinen osa kertoo yrityksestä ja sen haasteista ja kohokohdista. Tässä yritys muun muassa kertoo, kuinka Covid-19 pandemia loi heille haasteita. Näitä haasteita oli esimerkiksi talouden lasku vuoteen 2019 verrattuna, koska pandemia häiritsi yrityksen toimintaa. Pandemian takia Framery alkoi myös kehittää ratkaisuja, miten tuotteista saataisiin antibakteerillisia. Tämä johti yrityksen kehittämään kuparivetimiä, joka oli yksi yrityksen kohokohdista.

Vastuullisuusraportin toisessa osassa käydään läpi itse vastuullisuus yrityksessä. Yritys jakaa vastuullisuuden kolmeen kategoriaan: ympäristö tehokkuus, sosiaalinen vastuu ja taloudellisen arvon luominen. Ympäristö tehokkuuden alle yritys on kirjottanut sanat: materiaalit, kiertotalous ja energia- ja kasvi-huonepäästöjen vähentäminen. Näiden perusteella voidaan havainta, mitkä asiat vaikuttavat yrityksen ympäristövastuuseen. Sosiaalisen vastuun alla on sanat Framery:n kulttuuri, työntekijät ja laajempi työvoima, joiden perustella voidaan päätellä, että nämä vaikuttavat yrityksen sosiaaliseen vastuuseen. Taloudellisen arvon luomisen alla on kolme käsitettä: asiakkaat, sijoittajat ja yhteiskunta, joista voidaan päätellä, että näistä muodostuu yrityksen talous.

Lopuksi kerrotaan raportoinnin periaatteet, jossa yritys kertoo lyhyesti, miten raportti koostettiin. Yritys kertoo myös tässä, kuinka raportti on tehty GRI-standardeja noudattaen.

5.4 WSP

WSP (s.a.) on suunnittelu- ja konsultointiyritys, joka toteuttaa ja konsultoi projekteja ympäri Suomea. Suomen WSP on vain osa koko WSP:tä. Yrityksellä on globaalisesti noin 55 000 työntekijää, jotka suunnittelevat ja muotoilevat rakennettua ympäristöä.

Visuaalinen ilme

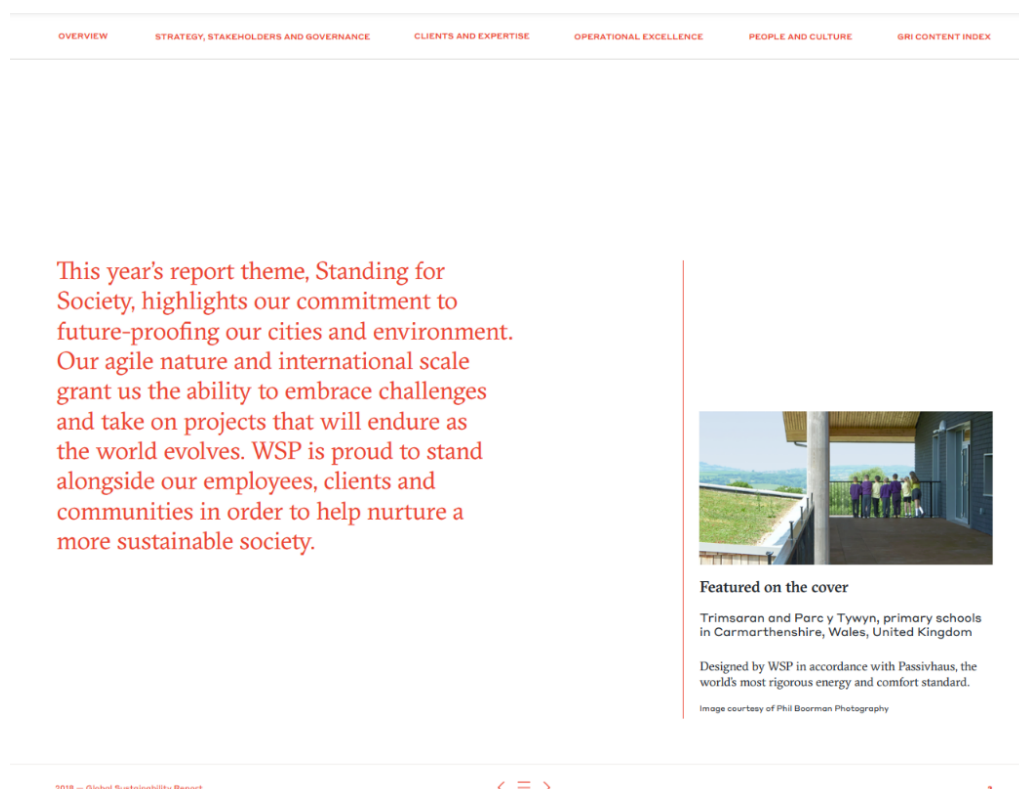
Vastuullisuusraportti alkaa visuaalisesti kauniilla kannella, jossa voidaan nähdä WSP:n suunnittelema rakennus (kuva 10). Vastuullisuusraportin kannessa on kuva WSP:n suunnittelema koulusta, joka sijaitsee Iso-Britanniassa. Kuvassa nähdään seitsemän lasta, jotka katsovat rakennuksen terassi-alueelta maisemia selkeä lukijaan. Tuomalla lapset esiin kannessa on helposti havaittavissa, että WSP arvostaa ja panostaa tulevaisuuteen.

Kuva 10. Kuvakaappaus WSP:n vastuullisuusraportin 2018 kannesta (WSP 2018)

Kannesta voidaan myös havaita, että WSP:n vastuullisuusraportti on englanniksi. Raportti eroaa hieman edellisistä kansista, koska vastuullisuusraporttiin on lisätty ” Standing for Society” teksti ”2018 – Global Sustainability Report ” tekstin lisäksi. Rohkea teksti antaa selvän kuvan, missä WSP seisoo kuin puhutaan vastuullisuudesta. Kannesta voidaan myös löytää WSP:n logo, joka on vasemmassa yläkulmassa. Standing for Society - tekstin alla lukee ”2018 – Global Sustainability Report”.

Raportin seuraava sivu ei ole sisältö vaan selvennys, mitä WSP tarkoittaa ”Standing for Society”- tekstillä (kuva 11).

Kuva 11. Kuvakaappaus WSP:n vastuullisuusraportin toisesta sivusta (WSP 2018)

”Standing for Society” lausetta kuvataan vuoden teemaksi. Sen avulla pyritään kohottamaan sitoutuneisuutta tulevaisuuden kaupunkeihin ja ympäristöihin. WSP myös kertoo voivansa vaikuttaa tulevaisuuden ympäristöihin kansainvälisesti yrityksen koon ja kansainvälisyyden ansiosta. Sivulla kerrotaan myös kannessa olevan rakennuksen perustiedot.

Sisältö

Seuraavaksi siirrytään vastuullisuusraportin sisältöön. Raportti on yllättävän pitkä verrattuna aiemmin esiteltyihin raportteihin, mutta seuraa samaa mallia. Koska yritys on suuri, on heidän vastuullisuusraporttinsa ymmärrettävästi myös pitempi. Esittelyssä he käsittelevät, kuinka monta työntekijää yrityksessä on eri maissa ja mitä ilmastomuutos merkitsee heille.

Yleisen esittelyn jälkeen he esittelevät 2019–2021 strategian katsausta, jossa he jakavat strategian neljään eri osa-alueeseen. Nämä alueet ovat asiakkaat, kokemus, ihmiset ja kulttuuri sekä toiminta. Asiakkaat-kohdassa yritys totesi suorittaneensa laadukkaan tyytyväisyyskyselyn asiakkailleen, jossa huomattiin, että alle 75 % vastanneista olivat tyytyväisiä. Kokemus- kohdassa WSP toteaa, kuinka he haluavat nostaa ympäristön, veden, energian kulutuksen ja tuotannon tärkeyttä yrityksessä. Kolmannessa alueessa, joka kertoo ihmisistä ja kulttuurista, he toteavat, kuinka alle 30 % yrityksen johtohenkilöistä on naisia. Neljännessä alueessa kerrotaan yrityksen toiminnasta yleisesti, kuten missä eri maissa he toimivat ja mitä projekteja yritys on tehnyt. Vastuullisuusraportti loppuu GRI-standardeihin, joiden avulla raportti on tehty.

5.5 Isku Oy

Isku-Yhtymä Oy (2020) on suomalainen huonekaluvalmistaja. Vuodesta 1928 toiminut perheyritys valmistaa kalusteita kouluihin, toimistoihin, terveydenhuoltoon, julkisiin tiloihin sekä koteihin. Iskun pääkonttori sijaitsee Lahdessa, missä yritys sai myös alkunsa.

Visuaalinen ilme

Iskun vastuullisuusraportin kannesta löytyy samoja elementtejä kuin muista raporteista (kuva 12, s.36). Kannen yläreunassa on Iskun logo. Ison logon alapuolella lukee "Since 1928", joka viittaa yrityksen perustamisvuoteen. Tämä kertoo lukijalle yrityksen vuosien kokemuksesta, joka tuo asiakkaalle varmuutta heidän osaamisestansa. Vastuullisuusraportin alareunasta löytyy teksti "Vastuullisuusraportti 2020", joka alapuolella lukee "Our way is a sustainable way".

Kuva 12. Kuvakaappaus Iskun vastuullisuusraportin kannesta (Isku 2020)

Tekstit ovat selkeällä fontilla ja tarpeeksi isolla fonttikoolla, joka tekee teksteistä helppolukuista. Kanteen on valittu kuva, jossa nähdään Iskun toimisto- ja kotihuonekaluja. Kuvassa esitellään myös sisustuselementtejä, kuten peili, kori ja naulakko. Kuvasta huokuu skandinaavinen sisutustyyli, joka on Iskun tyyli huonekaluissa. Lisäksi kantta reunustaa valkoinen reunus.

Sisältö

Vastuullisuusraportti on jaettu yhdeksään osa-alueeseen (kuva 13 s.37). Vastuullisuusraportti alkaa luontevasti yrityksen esittelyllä, jossa kuvataan Iskun tuotantoa, joka toteutetaan Lahdessa. Lyhyessä esittelyssä kerrotaan myös yrityksen työntekijöiden määrästä, joka on 608 henkilöä ja heistä 98 % on vakituisia työntekijöitä. Esittelystä voidaan myös havaita, kuinka Isku toimii 16 maassa.

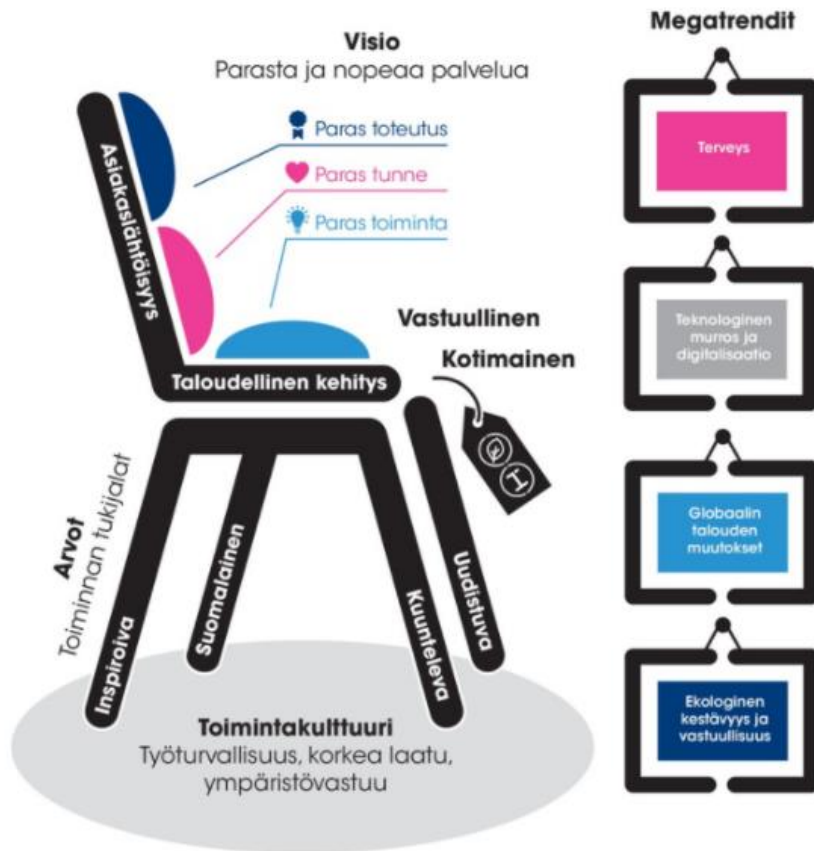
Vastuullisuusraportti

ISKU lyhyesti	4
Katsaus vastuulliseen vuoteen 2020	6
Arvat, missio, visio	8
Vastuullisuus ja tavoitteet	10
Ympäristövastuu	12
PET-muovipulloista Nook-oppimispesäksi	14
12 500 siemenkiekkoa	16
Sosiaalinen vastuu	18
COVID-19 muutti maailmaa	20
Työsuojelu ja -turvallisuus	22
Kuuhanaveden koulun tarina	24
Sidosryhmäläylysi	26
Taloudellinen vastuu	28
Tuotanto ja hankinnat keskitetty Suomeen	30
Vastuullisuustunnustukset	32
Vastuullisuustilastot	34

Kuva 13. Kuvakaappaus Iskun Vastuullisuusraportin sisällöstä (Isku 2020)

Tämän jälkeen Isku pohtii vuoden 2020 vastuullisuutta yrityksessä. He pohtivat, miten Covid-19 pandemia muutti yrityksen toimintaa. He huomasivat, kuinka etätyöskentelystä on tulossa uusi normaali ja tähän oli sopeuduttava. Pandemian kautta myös yritys alkoi kiinnittää huomiota enemmän tilojen hygieniaan, jonka kautta antimikrobisten kalusteiden suosio kasvoi. Nämä antimikrobiset kalusteet edesauttavat pienentämään tartuntariskejä vähentämällä mikrobien leviämistä kosketuspinoilta. Vastuullisia tekoja myös palkittiin, sillä Iskulle myönnettiin vuonna 2020 kaksi tunnistusta, jotka olivat LOGY:n Vuoden Sisälogistiikka - palkinto ja Company of the Decade in Sustainability in Finland - tunnustus, jonka myönsi heille European CEO. Seuraavaksi Isku kertoo heidän arvoistaan, visioistaan ja missiostaan. Nämä on kuvattu kauniilla graafisella tuolin kuvalla (kuva 14 s.38).

ISKUn arvot, visio ja missio

Kuva 14. Kuvakaappaus Iskun arvoista, visiosta ja missioista (Isku 2020)

Tästä kuvasta voidaan havaita, että Isku pyrkii olemaan inspiroiva, suosimaan suomalaista tuotantoa, kuuntelemaan asiakkaita ja luomaan uusia innovaatioita. Arvojen lisäksi Isku kuvaa tulevaisuuden tavoitteita, jotka ovat taloudellinen kehitys ja asiakaslähtöisyys. Sivulla mainitaan myös megatrendit, jotka ovat seuraavat: terveys, teknologinen murros ja digitalisaatio, globaalin talouden muutokset sekä ekologinen kestävyys ja vastuullisuus.

Vastuullisuusraportista löytyy myös oma vastuullisuus osio, josta voidaan havaita mistä heidän vastuullisuutensa perusrakenne koostuu. Tämä perusrakenne koostuu konsernin johtamisperiaatteista eli edellä todetuista arvoista, visiosta ja strategiasta, sertifioiduista johtamisjärjestelmistä, Isku Code of Conduct:sta ja YK:n asettamista kestävä kehityksen tavoitteista. Yleisen vastuullisuuden kuvailun jälkeen Isku pohtii omaa ympäristövastuuta. Ympäristövastuullista toimintaa Iskulla ohjaa ISO 14001-standardi järjestelmä. Tämän oh-

jaamana yritys toteaa käyttävänsä M1-sertifioituja materiaaleja mahdollisimman usein tuotteissaan ja haluavat ottaa huomioon tuotteen koko elinkaaren. M1-sertifiointi kertoo materiaalin alhaisesta sisäilmaemissiotasosta, jotka ovat muun muassa VOC, ammoniakki ja hajut. Isku keskittyy myös VOC-päästöjen laskemiseen, sillä vuonna 2020 VOC-päästöt olivat laskeneet noin 2,2 tonnia vuoteen 2019 verrattuna. Tästä johtuen Iskulta ei vaadita ympäristölupaa. Isku käyttää myös PEFC sertifioitua puuta tuotannossa, jolla yritys varmistaa, että puu tukee kestävästä kehitystä.

5.6 Vertailu ja yhteenveto vastuullisuusraporteista

Vastuullisuusraportteja tutkiessa ilmeni, että ne olivat noudattaneet GRI-standardeja. Tämä myös teki vastuullisuusraporttien sisällöstä samankaltaista, tämä osoittautui haasteeksi vertailua tehdessä. Joitakin eroja kuitenkin oli havaittavissa ja raporttien yhtenäisyydestä voidaan myös havaita, että GRI-standardeja on noudatettu ja kaikissa raporteissa oli suurimmilta osin sama rakenne. Samanlaisuuden voisi nähdä hyvänä asiana, sen ansiosta vastuullisuusraportit ovat tasavertaisia. Vastuullisuusraporttien kansilehdet olivat pääosien samankaltaisia, mutta eroja oli kielessä, jolla vastuullisuusraportti oli kirjoitettu. Vallilan ja Iskun vastuullisuusraportit olivat kirjoitettu suomen kielellä verrattuna Input interior:n, Framery:n ja WSP:n vastuullisuusraportteihin, jotka olivat kirjoitettu englannin kielellä. WSP ja Isku olivat myös lisänneet etukäteen vastuullisuusraportti-tekstin lisäksi lisätekstin. WSP:n vastuullisuusraportissa oli teksti ”Standing for society” -teksti ja Iskun oli teksti ”Our way is a sustainable way”, jotka olivat mukava lisäys yrityksiltä. Kaikki sisältö oli kirjoitettu vastuullisuus mielessä, jolloin samat tiedot löytyvät sisällöstä hieman eri sana muodoissa. Suurimmat erot pystytään näkemään vastuullisuusraporttien visuaalisissa ulkonäöissä. Vastuullisuusraportin tarkoitus on ilmaista yritysten vastuullisia tekoja, mutta yritykset myös markkinoivat vastuullisuusraportilla yrityksiään. Tämän takia vastuullisuusraportit ovat hyvin yritysten näköisiä.

6 VASTUULLISUUS SUUNNITTELUSSA

On kuitenkin tärkeää myös ymmärtää, mitä vastuullisuuskäsite tarkoittaa ja mitä se voi sisältää suunnittelijan työssä. On selvää, että yhteiskunta on tietoinen siitä, että vastuullinen ja ympäristöystävällinen rakentaminen ja sisustus

on tärkeää. Jotkut toimistot ovat miettineet miten suunnittelusta saataisiin vastuullisempaa kuten Suunnittelutoimisto Amerikka (kuva 15).

Kuva 15. Kuvakaappaus Suunnittelutoimisto Amerikan suunnittelu prosessista (Suunnittelutoimisto Amerikka 2020)

Sisustusarkkitehdit Sio ry (2021) toteaa, kuinka ympäristökuormitusta on aloitettu vähentämään, mutta ylikuormitimme silti maapalloa YK:n mukaan. Jos yhteiskunta jatkaa samalla kuormituksen määrällä tarvitsemme yhden maapallon sijaan 1,7 maapalloa. Suuri osa kuormituksesta menee rakentamiseen.

Tämän takia on tärkeää olla tietoinen ja auttaa suunnittelijana viemään perusatteita eteenpäin helpottaakseen kuormitusta. Vastuullisuus ja suunnittelu ovat välillä ristiriidassa, koska suunnittelijat elävät trenditietoisina ja materiaaleja on markkinoilla valtava määrä. Molemmat muuttuvat ja laajentuvat jatkuvasti, ja tästä nouseekin kysymys, miten kaikkea tätä voi pitää tasapainossa. Palaamme takaisin perusajatuksiin, jotka ovat seuraavat. Kun materiaaleja etsitään, on tärkeää katsoa ensin kotimaisiin materiaaleihin ja raaka-aineisiin, jotka ovat uusiutuvia ja luonnonmateriaaleja. Trendit ovat tärkeitä, mutta suurin osa menee ohi nopeasti, jonka sijaa pyritään laadukkaaseen ja ajattomaan suunnitteluun. Sisustuksen ja tilan tulisi olla myös muunneltavissa ja kaiken ei tarvitse olla uutta. Kierrätys on hyvä työväline suunnittelijan käytössä. Kun vanhaa voi käyttää, sitä kannattaa hyödyntää ja säästää.

Projektit voivat olla isoja ja suunnittelijalle usein tulee muitakin tehtäviä, kun itse suunnittelu, jolloin osa perusajatuksista voi unohtua vain suuren työmäärän takia. Tällöin suunnitteluprosessin suunnittelu on tärkeää ja moni suunnit-

telija hyötyisi lyhyestä listasta, josta löytyisivät vastuullisen suunnittelun peruseriaatteen. Seuraavat perusajatukset auttavat suunnittelijoita vähentämään negatiivisia sisustus vaikutuksia ja rakentamaan parempaa, vastuullisempaa tulevaisuutta.

Energiatehokas suunnittelu

Ilmastonmuutokseen vaikuttavat monet tekijät, mutta yksi suurimmista tekijöistä on energiankulutus. Rakennukset ovat yksi näistä tekijöistä, sillä energiankulutus rakennuksissa aiheuttaa suuren osan maailman kasvihuonekaasupäästöistä. Arkkitehdit, sisustusarkkitehdit ja muut suunnittelijat ovat vastuussa rakennuksen suunnittelusta, ja heillä on myös vastuu suunnitella energiatehokas rakennus. He voivat suunnitella rakennuksen, jossa vähennetään energiankulutusta, joka kuluu lämmitykseen, valaistukseen tai laitteisiin sekä tuodaan rakennukseen uusiutuvaa ja ei-hiilipohjaista energiaa. (Econyl 2017.)

Econyl (2017) kirjoittaa, kuinka suunnittelijat voivat vaikuttaa moneen asiaan, kun suunnitellaan energiatehokas rakennus, mutta kaksi tärkeää tekijää ovat lämmitys ja valaistus. Suuria ikkunoita asennetaan nykyään rakennuksiin, josta lämpö usein karkaa, joten on tärkeää, että asennetut ikkunat ovat hyvin eristäviä ja laadukkaita. Tekstiilit kuten verhot pitävät tehokkaasti auringon lämmön ulkona kuin myös kylmän ilman. On tärkeää antaa asukkaille mahdollisuus säädellä asunnon tai tilan lämpötilaan, tällaisia ratkaisuja ovat erilaiset verhot ja kaihtimet. Näin asukkaat voivat muuttaa lämpötilaa energiatehokkaasti.

Cooper:n (2020) mukaan myös muut tekstiilit, kuten matot ovat hyvä erityis huoneissa. Matot voivat säilyttää 10 % huoneen lämmöstä. Valaistus on myös tärkeä osa energiatehokasta suunnittelua. Valitsemalla vaalean värin seiniin ja yhdistämällä tähän heijastavia pintoja voidaan tällä tuoda tilaan kirkkautta ja luoda tila valoisamman oloiseksi, jolloin keinotekoisesta valoa käytetään vähemmän.

Econyl:n (2017) mukaan lämmityksen- ja valaistuksen ohjaus etänä on mahdollista teknologialla avulla, joka tulisi huomioida suunnittelussa. Näiden laitteiden asentaminen koteihin mahdollistaa energiankulutuksen säätelyn etänä,

jolloin asukkaat voivat laskea asunnon lämpötilaa ollessaan poissa, joka auttaa tekemään asunnosta energiatehokkaamman ja taloudellisemman.

Ympäristöystävällisien materiaalien käyttö

Materiaaleja ja tuotteita valitessa on hyvä ottaa huomioon niiden vaikutus ympäristöön kestävä kehityksen näkökulmasta. Vaikka materiaali kuulostaa ympäristöystävälliseltä, kuten puu, villa ja luonnonkivi, on muistettava käyttää näitä myös vastuullisesti, vaikka orgaaniset materiaalit ovat uusiutuvia. Vastuullista on tutustua eri materiaaleihin ja valitsemalla materiaaleja, jotka uusiutuvat nopeasti kuten bambu. (Econyl 2017.)

Ympäristöystävälliset materiaalit ja tuotteet voi tunnistaa eri merkinnöistä, standardeista ja sertifikaateista, kuten FSC-sertifikaatti (Forest Stewardship Council). Tämä sertifikaatti puutuotteissa merkitsee, että tuote on hankittu kestävästä lähteistä (FSC s.a).

Tällaiset merkit auttavat suunnittelijoita ymmärtämään ja vertailemaan eri materiaalien ympäristövaikutuksia. Materiaaleja valitessa ja ympäristövaikutuksia arvioidessa on otettava huomioon materiaalin koko elinkaari, ei vain itse materiaali. Materiaalin elinkaari tarkoittaa kaikkia vaiheita kuten louhinta, tuotanto, kuljetus, jalostus ja materiaalin hävittäminen. Nämä kaikki on otettava arviointiin mukaan, kun ympäristövaikutuksia vertaillaan. Tähän on olemassa sertifikaatteja ja standardeja, kuten LCA (Life Cycle Assessment) (kuva 16, s.43) ja edellä mainittu FSC, joiden perustella suunnittelijat pystyvät ymmärtämään materiaalien elinkaaren. (Econyl 2017.)

Kuva 16. Kuvakaappaus LCA Elinkaaresta (Pre-sustainability 2020)

LCA Consulting:n (s.a.) mukaan LCA (Life Cycle Assessment) eli elinkaariarviointi tarkoittaa tuotteen tai järjestelmän ympäristövaikutusten arviointia. Arviointi tehdään käyttäen ISO 14040 ja 14044 standardeja. Näiden standardien mukaan ympäristövaikutuksia tulee arvioida tuotteen tai järjestelmän koko elinkaaresta, jotta kaikki ympäristövaikutukset tunnustetaan. Kun koko elinkaari arvioidaan, voidaan mahdollisesti huomata tuotteen potentiaaliset kehityskohdat. LCA:n avulla voidaan arvioida muun muassa ilmastolämpenemistä, rehevöitymistä ja luonnonvarojen ehtymistä.

Jätteen vähentäminen

Cooper (2020) toteaa, kuinka jätteen vähentäminen maapallolta on tärkeää, sillä maapallon resurssit ovat rajalliset. Suunnittelijoilla on mahdollisuus vähentää jätteen määrää valitsemalla kestäviä materiaaleja ja tuotteita. Jos tuotteet ja materiaalit ovat heikkolaatuisia ja vain trendien mukaan valittuja, on suuri mahdollisuus, että nämä päätyvät jätteeksi ja ne korvataan seuraavalla

trendillä. Suunnittelijat ovat kuitenkin sisäistäneet kestävän kehityksen näkökulman ja muodostavat kestäviä trendejä. Kierrätys ja uudelleenkäyttö kasvavat ja se voidaan nähdä esimerkiksi kierrätysverkkokauppojen suosiona, kuten Franckly- internetsivut, josta voi ostaa ja myydä käytettyjä design huonekaluja (Franckly s.a.).

Käyttämällä tuotteita uudelleen sen sijaan, että tuote heitetään pois, säästetään turhalta jätteeltä. Usein tuote voi olla käyttökelpoinen ja laadukkaasti valmistettu (kuva 17 ja kuva 18), mutta ei ole enää trendissä, jolloin suunnittelija voi keksiä luovia ideoita, joilla tuote saa uuden ilmeen tai millä voi myös saada suunniteltavaan tilaan ainutlaatuisen ilmeen. (Econyl 2017.)

Kuva 17 & Kuva 18. Jakkara 60 ja 69-tuoli (finnishdesignhop 2021)

Kuva 19. Kierrätystavara (Econyl 2017)

Kierrätyksen lisäksi suunnittelijat voivat vähentää maapallon kuormitusta valitsemalla synteettisiä materiaaleja, jotka ovat valmistettu kierrätetystä raaka-aineista, joka voidaan uusia sen elinkaaren lopussa (kuva 19). Tästä syntyy myös elinkaari materiaalille, joka minimoi jätteet. (Econyl 2017.)

Suunnittelu pitkäikäisyyttä ja joustavuutta varten

Ajaton ja pitkäikäinen suunnittelu on erityisesti tärkeää suurien elementtien kohdalla, jotka ovat jatkuvassa kulutuksessa, kuten lattiat. Suunnittelijoiden tulisi ottaa materiaalien ja tuotteiden koko käyttöikä huomioon ja pohtia materiaalien käyttötarkoitusta tilassa. Kestävää ja ajatonta suunnittelua tulisi suosia, jos tavoitteena on luoda pitkäikäinen suunnitelma. Tällä myös minimoidaan tarve muuttaa designia muutamien vuosien välein. Toimiva tapa saavuttaa ajattomuus ja kestävyys, on valita laadukkaita tuotteita määrän sijaan ja klassikoita trendituotteiden tilalle. Dekoratiivista trendiä seuraavan tuotteen sijaan on parempi valita yksinkertainen ja toiminnallinen vaihtoehto. (Econyl 2017.)

On myös muistettava, kuinka ihmiset kasvavat ja muuttuvat vuosien mittaan ja näin myös heidän tarpeensa. Usein kasvun mukana halutaan muuttaa myös tila, jolla voidaan heijastaa heidän kasvuaan. Tämän ennakoiminen tulee myös suunnittelijan ottaa huomioon. Ihmisten tarpeet muuttuvat ja tilan pitää muokkaantua vaihtuviin tarpeisiin. Joustavuus on siis yksi pitkäikäisyyden

avaimista. Joustavan tilan tulisi muokkaantua helposti muuttuviin tarpeisiin purkamatta elementtejä kuten seiniä. (Econyl 2017.)

Kuva 20. Modulaari lattia (Econyl 2017)

Joustavan tilan suunnitteluun on tullut paljon eri vaihtoehtoja innovaatioiden mukana, kuten säädettävät ja siirreltävät huonekalut, joista voidaan koota eri tarpeisiin. Muita innovaatiota ovat modulaariset lattiat (kuva 20), jonka avulla saadaan tarvittaessa personointi aikaan pieneen tilaan ja nämä voidaan vaihtaa helposti. (Econyl 2017.)

Suunnittelu terveellisiin ympäristöihin

Ihmiset viettävät suuren osan päivästä sisätiloissa, oli se sitten kotona, toimistossa, koulussa tai muussa tilassa. Suunnittelussa tulisi ottaa tämä huomioon ja priorisoida se. Terveelliseen tilaan vaikuttavat monet tekijät, kuten ilman laatu, lämmitys, ilmanvaihto, valaistus ja akustiikka. (Enconyl 2017.)

Huono ja saastunut sisäilma on myös terveysriski, sillä ympäristösuojeluviraston mukaan huono sisäilma on kansanterveyttä uhkaava ympäristöuhka. Huono sisäilma usein johtuu materiaaleista ja tuotteista, josta vapautuu myrkyllisiä päästöjä liikaa. Suunnittelijoiden tulee huomioida, millä tuotteet on käsitelty ja etsiä tuotteita, joilla on matalat VOC-päästöt. (Enconyl 2017.)

Jotta sisäilma saadaan pysymään laadukkaana, on huolehdittava, että huoneilma kiertää tilassa säännöllisesti. Ilman laadun parantamiseen kasvit ovat myös hyvä lisäys, sillä ne toimivat luonnollisina ilmansuodattimina. Yksi asia,

jonka usein uskotaan olevan ilmansaastuttaja, on matot. Tietyt matot pystyvät vangitsemaan pölyhiukkasia itseensä, jolloin ilmanlaatu parantuu. Myös säännöllinen siivous poistaa huoneympäristöstä pölyhiukkasia ja pitää sen terveenä. (Enconyl 2017.)

Ääneneristys on myös tärkeää terveellisen ympäristön luomisessa. Matot ja verhot ovat erinomaisia ääneneristykseen. Eri tekstiilit ja akustoivat pinnat auttavat vähettämän melua vähentämällä äänivärinä. Melun minimointi tilasta edes auttaa ihmisten hyvinvointia ja luo rauhallisen ympäristön. (Enconyl 2017.)

Kuva 21. Biofiilinen sisustus (Prointerior s.a)

Luonnonvalo on fyysiselle ja henkiselle terveydelle hyödyllinen, sillä luonnonvalo vähentää stressiä ja lisää motivaatiota. Työpaikoilla luonnonvalon huomiointi tulisi varsinkin ottaa huomioon, jotta työntekijöillä on terveellinen työympäristö. Luonnon elementeillä, kuten valolla on usein myös stressin vähentämisen lisäksi rauhoittava vaikutus. (Enconyl 2017.) Yksi tapa luoda luonnonmukainen tila on käyttää biofiilistä suunnittelua (kuva 21), jolla pyritään luomaan juuri luonnonmukainen ympäristö. Kasvien lisäksi tilaan voidaan tuoda luontoelementtejä taulujen avulla. Visuaalisten elementtien lisäksi tilaan voidaan tuoda luonnon ääniä kuten vedensolinaa. (Naava 2022.)

7 VASTUULLISUUSKONSEPTI

Vastuullisuuskonsepti on tämän opinnäytetyön produktiivinen osa, josta seuraavat kappaleet kertovat (kuva 22).

Kuva 22. Suunnittelutoimisto CDM vastuullisuuskonseptin vaiheet (Suutari 2022)

Kappaleissa käydään läpi yritykseen perehtyminen ja suunnittelu, josta saatiin ilmi yrityksen tarpeet ja toiveet vastuullisuuskonseptiin. Itse sisältö selostetaan sekä se, miten jokainen kohta esitetään vastuullisuuskonseptissa. Visuaalinen ilme on myös tärkeä osa vastuullisuuskonseptia, joten visuaalisia ratkaisuja käydään läpi. Viimeiseinä käsitellään julkaisu, jossa kerrotaan, miten vastuullisuuskonsepti julkaistaan, ja lopuksi käsitellään vastuullisuusraportin päivitys.

7.1 Yritykseen perehtyminen ja suunnittelu

Vastuullisuuskonseptia alettiin rakentamaan ensin perehtymällä itse yritykseen. Ensimmäinen kokous yrityksen työntekijöiden kanssa pidettiin Lappeenrannan toimistolla, jonka aikana vastuullisuuskonseptia ideoitiin. Kokouksen päämääränä oli keskustella ja ideoida aihetta vapaasti, jotta vastuullisuuskonseptin suunnittelu saataisiin alkuun. Kati Räisänen, yrityksen perustaja, kertoi

mitä kaikkea vastuullisuuskonsepti voisi sisältää. Räisänen esitti myös toiveita, minkälainen vastuullisuuskonsepti voi mahdollisesti olla. Nämä ovat kestävän kehityksen mukainen suunnittelu ja kierrätystuotteiden ottaminen suunnitteluun mukaan. Räisänen toteaa myös, kuinka he haluavat käyttää vastuullisia toimittajia suunnittelussa. Tämän kautta tuli ilmi, kuinka ne tavara- ja materiaalitoimittajat ovat vastuullisia, joita toimisto jo käyttää. Lopuksi kokouksesta kehittyneistä ideoista ja havainnosta tehtiin muistiinpanoja suunnittelua varten.

7.2 Sisältö

Vastuullisuuskonseptin sisältö koottiin yrityksen toiveiden ja tarpeiden mukaan. Sisältö jaettiin kuuteen pääkohtaan: esittely, vastuullisuus, arvot, haasteet, tavoitteet ja loppusanat. Näihin pääkohtiin päädyttiin tutkimalla työntekijöiden toiveita ja arvoja, jonka kautta löytyi tasapainoiset pääkohdat, jotka edustivat niin yrityksen arvoja kuin työntekijöiden omia arvoja. Vastuullisuuskonsepti löytyy liitteistä (Liite 1).

Vastuullisuuskonseptin esittelyssä pyritään ilmaisemaan, miten vastuullisuuskonsepti on luotu. Esittelyssä havainnoidaan, että vastuullisuuskonsepti on tehty yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa opinnäytetyönä. Tällä pyritään luomaan ymmärrys lukijalle vastuullisuuskonseptin lähtökohdasta. Yritysesittelyssä on Suunnittelutoimisto CDM oman teksti, johon päädyttiin, koska tämä kuvaa yritystä parhaiten. Tällä varmistetaan, että yrityksen kuvaus on yhtäläinen yrityksen internetsivujen kanssa. Yleisen yrityksen esittelyn jälkeen alkaa itse vastuullisuuden käsittely. Vastuullisuus on jaettu kolmeen kategoriaan. Nämä eri osa-alueet on muodostettu työntekijöiden toiveiden perusteella, jotka tulivat esille eniten haastatteluiden aikana.

Vastuullisuuden jälkeen kerrotaan yrityksen arvoista, jotka ovat: vastuu ympäristöstä, tasa-arvoinen suunnittelu, tyytyväinen henkilöstö ja vastuullinen hankinta. Ympäristövastuu-kohdassa kerrotaan lyhyesti kestävästä tuotteista ja materiaaleista. Tasa-arvoinen suunnittelu-kohdassa kerrotaan miten suunnittelusta saada tasa-arvoista ottamalla käyttäjät huomioon ja suunnittelemalla aikaa kestäviä tiloja. Kolmas arvo on tyytyväinen henkilöstö. Tässä kerrotaan

kuinka työntekijöiden hyvinvointi ja terveys tulisi olla yritykselle tärkeää. Viimeisenä on vastuullinen hankinta. Tässä kerrotaan, kuinka CDM huolehtii, että toimittajilla ja valmistajilla on sertifikaatteja, jolla CDM kuin heidän asiakkaansa voivat varmistaa tuotteiden ja materiaalien ympäristöystävällisyyden. Vastuulliseen hankintaan kuuluu myös kestävien materiaalien ja kierrätystuotteiden käyttö.

Seuraavaksi vastuullisuuskonsepti kertoo haasteista, joita vastuullinen suunnittelu voi tuoda mukanaan. Taloudellinen haaste voi tulla kestävästä materiaaleista sekä sellaisten materiaalien löytämisestä, jotka ovat pestäviä. Haasteeksi voi myös tulla vastuullisuuden tärkeyden todistaminen asiakkaille, niissä tilanteissa, joissa se voi tulla kalliimmaksi asiakkaalle. Haasteena on myös huolehtia työtavoista, joilla esimerkiksi seinäpinnat tehdään. On siis huolehdittava, että työtavat ja käsittelytavat ovat myös vastuullisia, jotta voidaan varmistaa, että suunnittelutyö on läpikotaisesti vastuullista.

Yrityksen vastuullisuustavoitteet ovat seuraava osio vastuullisuuskonseptissa. Kestävien materiaalien ja tuotteiden lisäksi yritys haluaa käyttää hiilineutraaleja tuotteita ja lisätä kierrätystuotteiden käyttöä suunnittelussa. Näiden lisäksi tavoitteena on käyttää 20–30 % kierrätettyjä tuotteita suunnittelussa ja pitkän ajan tavoitteeksi muodostui tämän korottaminen. Tavoitteena on myös käyttää valmistajia ja toimittajia, joilla on samat arvot kuin yrityksellä. Sosiaalinen vastuu on myös yrityksessä tärkeää, jonka vuoksi tavoitteeksi muodostui työntekijöiden hyvinvoinnin edistäminen. Työntekijät ottavat toisensa huomioon ja myös tuovat oman hyvinvointinsa esille, jos kokevat, että tämä alue tarvitsee parannusta. Sama periaate kohdistetaan myös yrityksen asiakkaille. Yhteistyö ja hyvin toimiva kommunikaatio asiakkaan ja Suunnittelutoimisto CDM:n välillä on tärkeää, mikä on onnistuneen suunnittelun perusta.

Kompensointi osoittautui myös yrityksessä tärkeäksi tavoitteeksi. Räisänen esitti toiveen, että kompensointi voitaisiin tulevaisuudessa liittää iDb-apuvälineen¹ toimintoihin. Kompensoinnin voisi liittää myös eri alueisiin eri vuosina tai jakaa vuoden kompensointi eri osa-alueisiin, johon yritys haluaa vaikuttaa.

¹ iDB eli i Design Best on digitaalinen apuväline, joka on suunniteltu työelämän muutosprosessien hallinnan ja toimitilojen suunnittelun avuksi (iDB 2022).

Mielenterveys, kodittomuus ja luonnonsuojelu olivat asioita, jotka keskustelussa tulivat esille. Yksi idea on myös myöntää stipendi. Tulevaisuuden tavoitteeksi muodostui hiilijalanjäljen vähentäminen. Tämä tapahtuisi, kun muu muassa kierrätystavoite on suoritettu. Toiseksi tulevaisuuden tavoitteeksi muodostui virtual reality- toiminnan käyttäminen suunnittelussa. Tämän avulla olisi mahdollista nähdä tila ilman, että kohteessa käy, joka vähentäisi myös yrityksen hiilijalanjälkeä. Yritys pohti myös projektikohtaisen selityksen tekemistä, jossa kerrottaisiin, miten vastuullisuus on otettu huomioon suunnittelussa. Yrityksen tavoitteet ovat kunniahimoisia, jonka on osa myös vastuullista yritystoimintaa.

Viimeinen asia vastuullisuuskonseptissa on loppusanat, joilla pyritään viemään vastuullisuuskonsepti harmonisesti yhtäläiseen lopetukseen. Loppusanat ovat napakka lopetus, jossa muistutetaan vastuullisuuden tärkeydestä. Koettiin vielä tarpeelliseksi laittaa vastuullisuuskonseptin takakanteen yrityksen nimi eli Suunnittelutoimisto CDM ja kirjata yrityksen yhteystiedot, jotta kysymyksien herätessä tai mielenkiinnon noustessa on lukijan helppo ottaa yhteyttä yritykseen.

7.3 Visuaalinen ilme

Visuaalisuus on mukana jokapäiväisessä elämässä, vaikka emme aktiivisesti kiinnitä siihen huomiota. Lundberg (2019) kertoo, kuinka värit ovat suuri osa elämää ja niitä oikein käyttäen pystytään tuomaan tarvittava asia esiin tehokkaammin tai kiinnittämään huomio tiettyyn asiaan tai viemällä katse pois asiasta, jota ei haluta korostaa.

Lundberg (2019) kirjoittaa, kuinka tärkeää on ymmärtää värien merkitys ja vaikutus. Värien merkitys on kehittynyt, jonka asioista ihmiset yhdistävät tietyt asiat tiettyjen värien kanssa. Näiden ymmärtäminen on vahva työkalu, varsinkin jos pyritään tekemään tietty tunnelma. Värien psykologista puolta on tutkittu biologian, kulttuurin ja ympäristön kannalta. On myös havaittu tiettyjen värien symboloivan asioita, kuten yhdistämme punaisen värin lämmön kanssa ja vihreän värin luonnon kanssa. Lundberg (2019) kertoo myös, kuinka vihreä väri yhdistetään luontoon, harmoniaan ja kasvuun, mutta myös varallisuuteen ja tasapainoon.

Vihreän värin valitseminen on hyvä vaihtoehto, koska yritys pyrkii luomaan ympäristöystävällisen tunnelman. Koska vihreä symboloi luontoa haluttiin tuoda sen eri sävyt vastuullisuuskonseptiin. Pääväriksi valittiin tummanvihreä, joka tulee esille vastuullisuuskonseptin kannesta (kuva 23, s.53).

Kuva 23. Kuvakaappaus vastuullisuuskonseptin kannesta (Suutari 2022)

Vastuullista on myös muistaa pyrkiä tekemään vastuullisuuskonseptista mahdollisimman esteetön, jolloin on otettava huomioon värisokeat ihmiset. Saarrelma (2021) toteaa, kuinka värisokeus voi häiritä, jos tarpeellisia asioita ei olla erotettu selkeästi.

Tästä johtuen vastuullisuuskonseptin tekstien ja taustojen välillä on tarpeeksi suuri kontrasti, jolloin värisokea ihminen pystyy lukemaan tekstin. Vaikka vastuullisuuskonseptissa esiintyy vihreä eri sävyt, on asiat esitetty tarkasti, ettei värin näkeminen ei luo väärinkäsitystä lukijalle. Tällä pyritään luomaan mahdollisimman tasa-arvoinen vastuullisuuskonsepti.

7.4 Julkaisu

Vastuullisuuskonsepti julkaistaan yrityksen internetsivustolla ja aiheesta pyritään julkaisemaan tietoa myös yrityksen sosiaaliseen mediaan, kuten Instagramiin. Tällä varmistetaan, että mahdollisimman moni saa mahdollisuuden lukea vastuullisuuskonseptin. Vastuullisuuskonsepti voidaan myös tulevaisuudessa julkaista toisissa lähteissä yrityksen tarpeen mukaan. Tavoitteena oli, että tulevaisuudessa vastuullisuuskonsepti voitaisiin kääntää myös eri kielille, sekä pohtia mahdollisuutta, jolla se voitaisiin julkaista myös esteettömästi esimerkiksi selkokielellä ja kuuntelumahdollisuudella.

7.5 Tulevaisuus ja kehityskohteet

Tulevaisuudessa vastuullisuuskonseptia pitää päivittää. Päivittäminen on oleellinen osa jokaista tutkimusta, sillä uutta informaatiota tulee koko ajan lisää. Tällä tieto pyritään pitämään mahdollisimman ajankohtaisena, jolloin myös tutkimusten luotettavuus säilyy. Suunnittelutoimisto CDM:llä on tarkoitus tuottaa uudistettu vastuullisuuskonsepti joka vuosi.

8 TUTKIMUKSEN LUOTETTAVUUS

Tutkimusta tehdessä on tärkeää pitää luotettavuus mielessä. Luotettavuutta voidaan tutkia jokaisesta tutkimuksesta. Näin tutkimustulokset voidaan verifyoida. Anttila (2014) kertoo, kuinka tutkimuksen luotettavuutta tutkitaan yleisesti kahdesta näkökulmasta. Nämä ovat validius eli onko tutkimus luotettava ja pätevä, ja reliaabelius eli voidaanko tulokset toistaa.

Kun tutkimuksen luottavuutta arvioidaan, voidaan kääntyä Anttilan (2014) laatiin luotettavuuskriteereihin. Validiteetti-kriteereihin voidaan lukea aineiston luotettavuus, menetelmien luotettavuus, tulosten luotettavuus. Aineistoa voidaan arvioida informaation kautta kuten esimerkiksi onko aineisto tarpeeksi tuoretta ja löytyykö sama informaatio monesta lähteestä.

Anttila (2014) kertoo, miten prosessin eli menetelmien valideettia tarkasteltaessa voidaan verrata, ovatko menetelmät hyvät tutkimukseen ja onko menetelmiä käyttäessä saatu tuloksia aineistosta. Tuloksien luottavuus on arvioi-

tava myös, ja se voidaan tehdä ennustevaliditeetilla ja korrelatiivisella validiteetilla, jolloin pohditaan, oliko tuloksia ennustettu ja vaikuttaako tämä tuloksiin. Korrelatiivisuutta voidaan tutkia etsimällä tilastollisia yhteyksiä kahden aineiston välillä.

Anttila (2014) kertoo, miten reliabiliteettikriteereissä tuodaan esille aineiston toistettavuus. Pysyvyys on tärkeä tunnistaa, jotta tutkimustulokset olisivat mahdollisimman tarkkoja. Aineiston tarkka tutkiminen tuo hyvän pohjan, jotta saavutetaan hyvä tietämys siitä, mitä aineistosta löytyy.

Opinnäytetyön aineisto on kerätty käyttäen kirjallisuuskatsausta ja vertailua tutkimusmenetelminä. Aineiston luotettavuutta on haastava arvioida, mutta aineistoa on etsitty useista eri tietokannoista sekä yhdellä hakukoneella. Aineistoa on etsitty englanniksi sekä suomeksi, jolloin otantaa löytyi myös kansainvälisesti. Lähteiksi valittiin mahdollisimman tuoretta tutkimustietoa sekä kirjallisuutta aiheen muuttuvan luonteen vuoksi. Vanhin lähde oli vuodelta 2009 ja uusin vuodelta 2022. Epäselväksi kuitenkin jää miten esimerkiksi eri hakukoneet olisivat antaneet tuloksia.

Tutkimusmenetelmät valittiin kirjallisuuskatsauksen osalta onnistuneesti. Siinä missä havainnointi on hyvä esimerkiksi visuaalisten tai aisteja stimuloivien kohteiden tarkasteluun kirjallisuuskatsaus osoittautui hyväksi tavaksi tarkastella ja havainnoida tekstiä. Vertailu puolestaan osoittautui heikommaksi valinnaksi, vaikka vertailulla saatiin nostettua esille yhtäläisyyksiä aineistossa, eroavaisuudet jäivät piiloon. Tämä johtui siitä, että vertailun kohteet paljastuivatkin yllättävän samanlaisiksi. On hyvä pitää mielessä olisiko jollakin muulla menetelmällä saanut aineistosta esille sellaisia asioita, joita vertailulla ei saanut esille. Kirjallisuuskatsauksen ja vertailun tulosten luotettavuutta parantaa se, että raportit ovat rakennettu samojen GRI-standardien avulla, tämä tarkoittaa sitä, että vertailtava materiaali oli yhdenvertaista ja toistamalla kirjallisuuskatsaus ja vertailu samoin kriteerein voisi tuloksia mahdollisesti toistaa. Tulosten ennustaminen voi olla mahdollista, jos GRI-standardit ovat entuudestaan tutut. Mutta tämän ei kuitenkaan pitäisi vaikuttaa tuloksiin, sillä jokaisen vastuullisuusraportin sisältö on kirjoitettu yritysten näkökulmasta, joita ei pitäisi pystyä ennustamaan.

9 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä vastuullisuuskonsepti Suunnittelutoimisto CDM:lle. Vastuullisuuskonsepti oli yrityksen idea, joka antoi myös vapauden koota konsepti vapaasti. Sisältöön tai visuaaliseen ilmeeseen ei käytetty valmista raportti mallia, joka lisäsi vapautta vastuullisuuskonseptin tekemiseen. Opinnäytetyön päätutkimuskysymys oli: miten vastuullisuuskonsepti tehdään suunnittelutoimistolle? Alakysymys oli: mikä on vastuullinen suunnitteluprosessi?

Vastuullisuusraporteista saatiin yleinen tietämys mitä raportit sisältävät ja min-käläisiin osa-alueisiin raportit jaetaan. Näiden tietojen avulla saatiin hyvä näkemys, miten vastuullisuuskonseptia kannattaa lähetä tekemään. Alakysymykseen löydettiin vastaus tutkimalla seikkoja, joihin suunnittelija voi vaikuttaa. Näitä olivat muun muassa kierrätyksen suosiminen.

Tulosten avulla kehitettiin vastuullisuuskonsepti Suunnittelutoimisto CDM:lle. Vastuullisuuskonsepti on tehty toimeksiantajan toiveiden ja tulosten perusteella. Konseptiin ei siis käytetty valmista raportti mallia, koska haluttiin sen oleva persoonallinen. Visuaalinen ilme haluttiin olevan vastuullisuuteen sopiva ja rauhallinen, johon vihreä väri osoittautui hyväksi väriksi.

Tutkimuksesta voidaan tehdä myös johtopäätös, että suuri osa yrityksistä toimii jo suhteelliseen vastuullisesti. Vuoden 2020–2021 koronapandemia muutti myös vastuullisuutta, sillä terveyteen keskityttiin enemmän. Yritykset muuttivat työskentelytapojaan ja siirsivät toimintoja etätyöskentelyyn. Tämän kautta voidaan nähdä, kuinka vastuullisuus käsite voi muuttua maailman tapahtumien mukaan.

Vastuullisuutta on tutkittu ja mietitty paljon, koska on huomattu miten ihmisten kuormitus muuttaa maapalloamme, ja kuinka ilmastomuutos on aiheuttanut suuria ilmastokatastrofeja ympäri maailmaa. Ihmiset koittavat elää ympäristöystävällisemmin, mutta suurin vastuu jää kuitenkin yrityksille, sillä ne tuottavat suurimmat jätteet maailmaan. On siis tärkeää, että yritykset toimivat vastuullisesti. Vastuullisuus ei käsittele pelkästään ympäristövastuuta vain myös

yrittäjävastuuta, sosiaalista vastuuta ja taloudellista vastuuta. Yrityksen tulisi olla tietoinen näiden vaikutuksesta ja omasta jalanjäljestään yhteiskunnassa.

10 POHDINTA

Toimeksiannon tavoitteena oli kerätä tietoa vastuullisuudesta ja mitä vastuullisuus tarkoittaa toimeksiantajalle. Vastuullisuuskonseptin avulla toimeksiantaja voi tutkia vastuullisuutta yrityksessä syvällisemmin tulevaisuudessa. CDM sai myös tietoa miltä vastuullinen suunnitteluprosessi näyttää, josta kaikki yrityksen suunnittelijat hyötyvät. Vastuullisuuskonsepti on ensimmäinen minkä yritys on tehnyt.

Koronatilanne on vaikuttanut opinnäytetyön tuloksiin, koska yritykset muunsivat toimintaansa koronarajoitusten mukaan. Nähtäväksi jää ovatko nämä muutokset pysyviä. Rajoitukset voivat myös vaikuttaa tulevaisuudessa suunnitteluprosessiin, koska suunnittelijan on otettava huomioon esimerkiksi turvavälit. Ja miten etätyöskentely otetaan huomioon, jos esimerkiksi kokouksiin osallistutaan etänä. Nämä kaikki vaikuttavat vastuulliseen suunnitteluun tulevaisuudessa, joten vastuullisuuskonseptin muokkaaminen ja kehittäminen on tarpeellista.

Oma tieto suunnitteluprosessista ja vastuullisuudesta kasvoi myös opinnäytetyön aikana. Kuten käsitys mihin kaikkeen sisustusarkkitehti voi vaikuttaa, jotta suunnittelusta saataisiin vastuullisempaa. Myös tieto vastuullisuudesta erityisesti yritystoiminnassa kasvoi, sillä aihe oli entuudestaan vieras. Opinnäytetyön aikana tuli selville, mitä yritykset haluavat tuoda esille vastuullisuusraporteissa, ja miten tulevaisuuden tavoitteet asetetaan. Opinnäytetyön aihe on ajankohtainen, koska vastuullisuus on monelle tärkeä asia. Oli myös tärkeää pysyä mahdollisemman neutraalina opinnäytetyön aikana, jotta omat mielipiteet tai näkemykset eivät vaikuta tutkimustuloksiin.

Vastuullinen toiminta muokkaantuu jatkuvasti, jonka kautta myös vastuullinen suunnittelu kehittyy. Tämän jatkuvan muokkaantumisen kautta sisustusarkkitehtien työ muuttuu jatkuvasti. Suunnittelijoiden on sopeuduttava näihin muutoksiin, koska he pystyvät vaikuttamaan työllään ihmisten terveyteen ja hyvinvointiin. Tämä on suuri vastuu, mutta suunnittelijan on oltava tietoinen, miten hänen toimintansa vaikuttaa yhteiskuntaan.

LÄHTEET

Anttila, P. 2014. Pirkko Anttila: Tutkimisen taito ja tiedon hankinta. Saatavissa: <https://metodix.fi/2014/05/17/anttila-pirkko-tutkimisen-taito-ja-tiedon-hankinta/> [viitattu 26.12.2021].

Armstrong, J. & Green, K. 2013. Effects of corporate social responsibility and irresponsibility policies. PDF-dokumentti. Saatavilla: https://mpira.ub.uni-muenchen.de/43007/1/MPRA_paper_43007.pdf [viitattu 14.2.2022].

Businesscredit. 2021. Vastuullisuus liiketoiminnassa. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.businesscredit.fi/blog/vastuullisuus-liiketoiminnassa#Yritys-vastuun%20osa-alueet> [viitattu 20.3.2022].

CDM suunnittelutoimisto. 2020. Saatavissa: <https://cdm.fi/> [viitattu 28.12.2021].

Cooper, A. 2020. Five principles of sustainable interior design. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.constructionweekonline.in/people/16195-five-principles-of-sustainable-interior-design> [viitattu 20.2.2022].

Duker, J & Olugunna, M. 2014. CORPORATE ENVIRONMENTAL RESPONSIBILITIES (CER): A Case of Logistic Companies in Sweden. Uppsala yliopisto. Kauppätieteiden laitos. Master-työ. PDF-dokumentti. Saatavilla: <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:727457/FULLTEXT01.pdf> [viitattu 12.2.2022].

Econyl. 2017. 5 Principles of Sustainable Interior Design. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://econyl.medium.com/5-principles-of-sustainable-interior-design-b390503a5176> [viitattu 20.2.2022].

Elinkeinoelämän keskusliitto s.a. Vastuullisuus. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://ek.fi/tavoitteemme/vastuullisuus/> [viitattu 5.2.2022].

Framery. 2020. Sustainability report 2020. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.frameryacoustics.com/wp-content/uploads/2021/03/framery_sustainability_report_2020.pdf [viitattu 15.3.2022].

Franckly s.a. Meistä. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.franckly.com/fi/info/franckly/meista> [viitattu 20.3.2022].

FSC s.a. Näin FSC toimii. WWW-dokumentti. Saatavissa: <https://fi.fsc.org/fi-fi/suomen-fsc/nain-fsc-toimii> [viitattu 20.3.2022].

Global reporting. 2016. GRI 101: Foudantion. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.globalreporting.org/standards/media/1036/gri-101-foundation-2016.pdf> [viitattu 10.2.2022].

Harmaala M. & Jallinoja N. 2012. Yritysvastuu ja menestyvä liiketoiminta. E-kirja. Helsinki: Sanoma Pro. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 10.2.2022].

IDB. 2022. Saatavissa: <https://idb.fi/> [viitattu 25.3.2022].

Input interior s.a. Tietoa meistä. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.inputinterior.fi/tietoa-meista/> [viitattu 10.2.2022].

Isku. 2020. Vastuullisuusraportti 2020. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://view.24mags.com/isku/vastuullisuusraportti-2020?utm_campaign=Vastuullisuus%20FIN&utm_source=Website#/page=1 [viitattu 16.2.2022].

Johnson, Z. 2019. Good Guys Can Finish First: How Brand Reputation Affects Extension Evaluations. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://myscp.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.1002/jcpy.1109> [viitattu 1.2.2022].

Kauppinen, M. 2017. Vastuullisuusraportin laatiminen teollisuusalalla toimivalle pk-yritykselle - Tutkimus- ja kehityskohteena Pesupalvelu Hans Langh Oy. Turun ammattikorkeakoulu. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://www.theseus.fi/bitstream/handle/10024/122845/Miikka-Kauppinen2017liitemukana.pdf?sequence=1&isAllowed=y> [viitattu 1.1.2022].

Keana, Ó. 2009. Sustainable Commercial Interior Design. Dublin Institute of Technology. Master-työ. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://arrow.tudublin.ie/cgi/viewcontent.cgi?article=1006&context=aaschadpdis>

[viitattu 22.2.2022].

Kirjallisuuskatsaus. 2020. Jyväskylän yliopisto. WWW-dokumentti. Päivitetty 15.3.2022. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/kirjasto/kirjastotuutori/aihehaku-tutkimusprosessissa/aihe-avainkasitteiksi/kirjallisuuskatsaus>

[viitattu 7.1.2022].

Laadullinen tutkimus. 2021. Jyväskylän yliopisto. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/laadullinen-tutkimus> [viitattu 12.1.2022].

LCA Consulting s.a. Elinkaariarviointi. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://lca-consulting.fi/palvelumme/elinkaariarviointi/> [viitattu 20.2.2022].

Lee, D. 2013. Corporate Social Responsibility, Corporate Governance and Earnings Quality: Evidence from Korea. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.researchgate.net/publication/264528917_Corporate_Social_Responsibility_Corporate_Governance_and_Earnings_Quality_Evidence_from_Korea [viitattu 1.2.2022].

Logistiikan maailma s.a. Taloudellinen, ympäristö- ja sosiaalinen vastuu. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://www.logistiikanmaailma.fi/logistiikka/vastuullinen-logistiikka/taloudellinen-ymparisto-ja-sosiaalinen-vastuu/> [viitattu 10.2.2022].

Lundberg, A. 2019. Color meanings and the art of using color symbolism. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://99designs.com/blog/tips/color-meanings/> [viitattu 23.3.2022].

Melin, U & Axelsson, K. 2014. Inter-organizational interaction in public and private sectors-a comparative study. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.researchgate.net/publication/263044148_Inter-organizational_interaction_in_public_and_private_sectors_-_a_comparative_study [viitattu 15.1.2022].

Muilu, H. 2022. Ostovoimaa ja koronasäästöjä syönyt inflaatio on jo laskenut suomalaisten elintaso – näin selviät vaikeammista ajoista. WWW-sivusto.

Saatavissa: https://yle.fi/uutiset/3-12368951?utm_source=social-media-share&utm_medium=social&utm_campaign=ylefiapp [viitattu 25.3.2022].

Naava. 2021. Biofiilinen tilasuunnittelu tuo luonnon sisätiloihin. WWW-sivusto.

saatavissa: <https://www.naava.io/fi/editorial/biofiilinen-tilasuunnittelu> [viitattu 25.3.2022].

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus?. Vaasan yliopisto. Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopiston julkaisuja. PDF-dokumentti. Saatavissa: https://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf [viitattu 22.2.2022].

Sheehy, B. 2012. Understanding CSR: An Empirical Study of Private Regulation. PDF-dokumentti. Saatavissa:

<https://bridges.monash.edu/ndownloader/files/18138125> [viitattu 1.2.2022].

Sisustusarkkitehdit Sio ry. 2021. Millainen sisustaminen on kestävää ?. Blogi.

Saatavissa:<https://sio.fi/fi/blogi/millainen-sisustaminen-on-kestavaa/> [viitattu 20.3.2022].

Suomen YK-liitto s.a. Yritysvastuun sanasto. PDF-dokumentti. Saatavissa:

https://www.ykliitto.fi/sites/ykliitto.fi/files/yritysvastuun_sanakirja.pdf [viitattu 1.1.2022].

Traficom. 2019. WLTP-päästömittaus. WWW-sivusto. Saatavissa:

<https://www.traficom.fi/fi/liikenne/tieliikenne/wltp-paastomittaus> [viitattu 11.2.2022].

Tuomi, J. & Sarajärvi, A. 2018. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi uudistettu laitos. E-kirja. Helsinki : Tammi. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 26.12.2021].

Vallila. 2021. Vastuullisuusraportti 2021. PDF-dokumentti. Saatavissa: <https://view.taiga.com/vallila/vallilavastuullisuusraportti-2021#/page=1> [viitattu 11.2.2022].

Vastuullisuusraportti.fi. 2016. Mitä vastuullisuus tarkoittaa hankintaketjussa?. WWW-sivusto. Saatavilla: <https://vastuullisuusraportti.fi/2016/02/18/mita-vastuullisuus-tarkoittaa-hankintaketjuissa/> [viitattu 1.1.2022].

Vastuullisuusraportti.fi s.a. Vastuullisuustietoa yrityksille. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://vastuullisuusraportti.fi/> [viitattu 1.1.2022].

Vertaileva tutkimus. 2015. Jyväskylän yliopisto. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://koppa.jyu.fi/avoimet/hum/menetelmapolkuja/menetelmapolku/tutkimusstrategiat/vertaileva-tutkimus> [viitattu 8.1.2022].

WSP s.a. Keitä olemme. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://www.wsp.com/fi-FI/keita-olemme> [viitattu 16.2.2022].

Ympäristöministeriö s.a. Mitä on kestävä kehitys?. WWW-sivusto. Saatavissa: <https://ym.fi/mita-on-kestava-kehitys> [viitattu 1.1.2022].

Åhlberg, M. 2018. Käsitekartat tutkimusmenetelmänä. Teoksessa Valli, R. (toim.) Ikkunoita tutkimusmetodeihin 1. Metodien valinta ja aineistonkeruu: virikkeitä aloittelevalle tutkijalle. Jyväskylä: PS-kustannus, 47–55. E-kirja. Saatavissa: <https://kaakkuri.finna.fi/> [viitattu 23.1.2022].

KUVALUETTELO

Kuva 1. Opinnäytetyön tarpeisiin perehtyminen. Suutari, J. 2022.

Kuva 2. Suunnittelutoimisto CDM:n toimialat. Suutari, J. 2022.

Kuva 3. Käsitekartta vastuullisuuskonseptin käsitteistä. Suutari, J. 2022.

Kuva 4. Vastuullisuuskonseptin viitekehys. Suutari, J. 2022.

Kuva 5. Kuvakaappaus Input interior:n vastuullisuusraportin kannesta ja esitelmästä. Input interior. 2021. Saatavissa: <https://www.inputinterior.fi/vastuullisuus-raportti-20-21/> [viitattu 10.2.2022].

Kuva 6. Kuvakaappaus Vallilan 2021 vastuullisuusraportin kannesta. Vallila Oy. 2021. Saatavissa: <https://view.taiqa.com/vallila/vallilavastuullisuusraportti-2021#/page=1> [viitattu 11.2.2022].

Kuva 7. Kuvakaappaus Vallilan vastuullisuusraportin sisällöstä. Vallila Oy. 2021. Saatavissa: <https://view.taiqa.com/vallila/vallilavastuullisuusraportti-2021#/page=2> [viitattu 11.2.2022].

Kuva 8. Kuvakaappaus Framery:n vastuullisuusraportin 2020 kannesta. Framery. 2020. Saatavissa: https://www.frameryacoustics.com/wp-content/uploads/2021/03/framery_sustainability_report_2020.pdf [viitattu 15.3.2022].

Kuva 9. Kuvakaappaus Framery:n vastuullisuusraportin sisällöstä. Framery. 2020. Saatavissa: https://www.frameryacoustics.com/wp-content/uploads/2021/03/framery_sustainability_report_2020.pdf [viitattu 15.3.2022].

Kuva 10. Kuvakaappaus WSP:n vastuullisuusraportin 2018 kannesta. WSP. 2018. Saatavissa: <http://cdn.wsp-pb.com/601pcj/2018-sr-en-190628-final.pdf> [viitattu 16.2.2022].

Kuva 11. Kuvakaappaus WSP:n vastuullisuusraportin toisesta sivusta. WSP. 2018. Saatavissa: <http://cdn.wsp-pb.com/601pcj/2018-sr-en-190628-final.pdf> [viitattu 16.2.2022].

Kuva 12. Kuvakaappaus Iskun vastuullisuusraportin kannesta. Isku Oy. 2020. Saatavissa: https://view.24mags.com/isku/vastuullisuusraportti-2020?utm_campaign=Vastuullisuus%20FIN&utm_source=Website#/page=1 [viitattu 16.2.2022].

Kuva 13. Kuvakaappaus Iskun Vastuullisuusraportin sisällöstä. Isku Oy. 2020. Saatavissa: https://view.24mags.com/isku/vastuullisuusraportti-2020?utm_campaign=Vastuullisuus%20FIN&utm_source=Website#/page=2 [viitattu 16.2.2022].

Kuva 14. Kuvakaappaus Iskun arvoista, visiosta ja missioista. Isku Oy. 2020. Saatavissa: https://view.24mags.com/isku/vastuullisuusraportti-2020?utm_campaign=Vastuullisuus%20FIN&utm_source=Website#/page=8 [viitattu 16.2.2022].

Kuva 15. Kuvakaappaus suunnittelutoimisto Amerikan suunnittelu prosessista. Suunnittelutoimisto Amerikka. 2020. Saatavissa: <https://www.amerikka.fi/fi/sustainability/amerikka%e2%80%afkutsuu-asiakkaansa-mukaan-matkalle-kohti-parempaa-huomista/> [viitattu 20.3.2022].

Kuva 16. Kuvakaappaus LCA Elinkaaresta. Pre-sustainability. 2020. Saatavissa: <https://pre-sustainability.com/articles/life-cycle-assessment-lca-basics/> [viitattu 20.3.2022].

Kuva 17. Jakkara 60. Finnishdesignhop. 2021. Saatavissa: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/klassikko/alvar-aallon-69-tuolit-paatyivat-terokuitusen-kotiin-onnenkantamoisen-kautta> [viitattu 20.3.2022].

Kuva 18. 69-tuoli. Finnishdesignhop. 2021. Saatavissa: <https://www.finnishdesignshop.fi/design-stories/klassikko/alvar-aallon-69-tuolit-paatyivat-terokuitusen-kotiin-onnenkantamoisen-kautta> [viitattu 20.3.2022].

Kuva 19. Kierrätystavara. Econyl. 2017. Saatavissa: <https://econyl.medium.com/5-principles-of-sustainable-interior-design-b390503a5176>
[viitattu 20.2.2022].

Kuva 20. Modulaari lattia. Econyl. 2017. Saatavissa: <https://econyl.medium.com/5-principles-of-sustainable-interior-design-b390503a5176>
[viitattu 20.2.2022].

Kuva 21. Biofiilinen sisustus. Prointerior s.a. Saatavissa: <https://www.prointerior.fi/natiivi/2177/biofiilinen-suunnittelu-on-hyvinvoivan-kaupungin-edellytys>
[viitattu 25.3.2022].

Kuva 22. Suunnittelutoimisto CDM vastuullisuuskonseptin vaiheet. Suutari, J. 2022.

Kuva 23. Kuvakaappaus vastuullisuuskonseptin kannesta. Suutari, J. 2022.

SUUNNITTELU-TOIMISTO
CDM

VASTUULLISUUS MUKANA SUUNNITTELUSSA

2022

VASTUULLISUUSKONSEPTI

CDM

SUUNNITTELUTOIMISTO

Kaakkois-Suomen
ammattikorkeakoulu

ESITTELY

NÄIN PÄÄDYMMME TEKEMÄÄN VASTUULLISUUSKONSEPTIN

Vastuullisuus on meille CDM:ssä tärkeää, joten päätimme lähteä miettimään, miten pystyisimme ilmaisemaan tätä. Tästä lähtökohdista päätimme alkaa pohtia vastuullisuuskonseptin luomista.

Tämä vastuullisuuskonsepti kertoo mitä vastuullisuus tarkoittaa Suunnittelutoimisto CDM:lle ja minkälaisia vastuullisuus tavoitteita olemme asettaneet tulevaisuudelle.

Vastuullisuuskonsepti on luotu yhteistyössä Kaakkois-Suomen ammattikorkeakoulun kanssa opinnäytetyönä.

SISÄLLYS

CDM 01

VASTUULLISUUS 02

ARVOT 03

HAASTEET 04

TAVOITTEET 05

LOPPUSANAT 06

CDM1

TÄTÄ ON CDM

CDM on luova toimisto, joka suunnittelee tiloja. Hallitsemme koko designprosessin ideoinnista projektin kustannustehokkaaseen läpivientiin ja valmiiseen tilaan. Vahvuksiamme ovat työ- ja oppimisympäristösuunnittelu.

Sisustusprojektimme vaihtelevat kevyistä tilojen uudistuksista kokonaisvaltaisiin ja työkalttuurimuutoksiin tähtääviin konseptitoteutuksiin.

Käyttäjien osallistaminen muutosprosesseihin on aina ollut osa vastuullista toimintaamme. Tämä on inspiroinut meitä kehittämään digitaaliset työkalumme iDb:n(i Design best) ja KatiBotin joiden avulla kaikki käyttäjät voivat ilmaista tasa-arvoisesti ja anonyymisti toiveensa uudelle toimintaympäristölle.

Suunnittelumme tunnetaan vahvasta elämyksellisyydestä ja käyttäjälähtöisyydestä. Teemme onnistumisia. Ilolla, intohimolla ja sydämellä. Meitä ohjaa halu saada asiakkaamme menestymään.

VASTUULLISUUS

MIKÄ ON MEILLE TÄRKEÄÄ?

Vastuullisuus kaikkeen toimintaamme lähtee yrityksen arvoista. Tasa-arvo, toistemme kunnioitus ja arvostus ovat arvojamme niin keskinäisessä yhteistyössä kuin asenteessamme asiakkaitamme kohtaan. Pidämme huolta yritysvastuustamme joka sisältää sosiaalisen, taloudellisen ja ympäristövastuun.

Haluamme tuoda toimintamme ja digitaalisten tuotteidemme vaikutukset ihmisiin, yhteiskuntaan ja ympäristöön näkyviksi niin että ne eivät ole pelkkää sananhelinää raporteissa. Tulemme luomaan prosesseihimme mittareita joiden avulla voimme varmistaa vastuullisuuden kaikilla toimintamme osa-alueilla.

YMPÄRISTÖVASTUU

Materiaalit

Tuotteet

Päästöt

Toteutustapa

TALOUELLINEN VASTUU

Yritys

Työntekijät

SOSIAALINEN VASTUU

Arvot

Työntekijät

Asiakkaat

Yhteiskunta

ARVOT

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ

TYTYVÄINEN HENKILÖSTÖ

TASA-ARVOINEN SUUNNITTELU

VASTUULLINEN HANKINTA

VASTUU YMPÄRISTÖSTÄ

Kestävät materiaalit

Kierrätys

Hiilineutraalit tuotteet

Ajaton suunnittelu

Haluamme pohtia toimintamme vaikutuksia ympäristöön jokaisessa projektissamme. Pyrimme käyttämään ympäristöystävällisiä materiaaleja ja tuotteita ja tekemään töitä vain sellaisten toimittajien kanssa jotka jakavat arvomaailmamme. Teemme tiloja, jotka muuntuvat helposti käyttäjien erilaisiin tarpeisiin ja ovat näin pitkäikäisiä.

TASA-ARVOINEN SUUNNITTELU

Käyttäjälähtöinen
Esteetön
Ajaton

Haluamme osallistaa käyttäjät mukaan suunnitteluun kaikissa projektissamme. Perehdymme toimialaan ja työprosesseihin sekä huomioimme myös sentulevaisuuden tarpeet työympäristön suhteen.

TYTYVÄINEN HENKILÖSTÖ

Arvostus ja palaute
Mahdollisuus kehittyä ja kehittää
Mahdollisuus työajan- ja paikan valintaan
henkilökohtaisista lähtökohdista

Haluamme luoda avoimen ilmapiirin, jossa jokainen voi olla oma itsensä. Teemme virheitä luodessamme uutta ja opimme niistä. Kannustamme toisiamme ja annamme apua. Luomme yhdessä ympäristön johon on kiva tulla töihin!

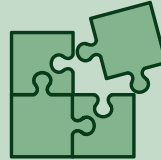

VASTUULLINEN HANKITA

Kestävät materiaalit
Kierrätys
Hiilineutraalit tuotteet
Sertifikaatit

Haluamme käyttää maksimaalisesti olemassa olevia kalusteita, ja uusissa hankinnoissa kartoitamme aina mahdollisuuden kierrätystuotteiden käyttöön. Tavarantoimittajia valitessamme tarkistamme toimittajan vastuullisuuskonseptin.

04 HAASTEET

Haasteet

Vastuullinen suunnittelu ei kuitenkaan ole itsestään selvää. Me CDM:llä pohdimme haasteita, jotka voivat vaikeuttaa tätä.

Vastuullinen suunnittelu voi luoda haasteita, jos asiakas ei jaa samaa arvomaailmaa kanssamme. Kerromme avoimesti tavastamme toimia jo ensi tapaamisella, ja toiveistamme yhteiseen suunnitteluprosessiin. Perustelemme lähtökohtamme ja toivomme asiakkaan arvostavan samoja asioita.

05 TAVOITTEET

TAVOITTEET

Halusimme listata vuoden 2022, vuoden 2023 ja tulevaisuuden tavoitteet

2022

- Vastuullisuuskonseptimme esitys kaikille asiakkaillemme ensimmäisessä tapaamisessa
- Kaikkien käyttäjien osallistaminen digitaalisesti jokaisessa projektissamme
- Projektikohtainen selvitys vanhojen kalusteiden, kierrätyskalusteiden ja uusina hankittujen kalusteiden käytöstä suunnittelutyössä

2023

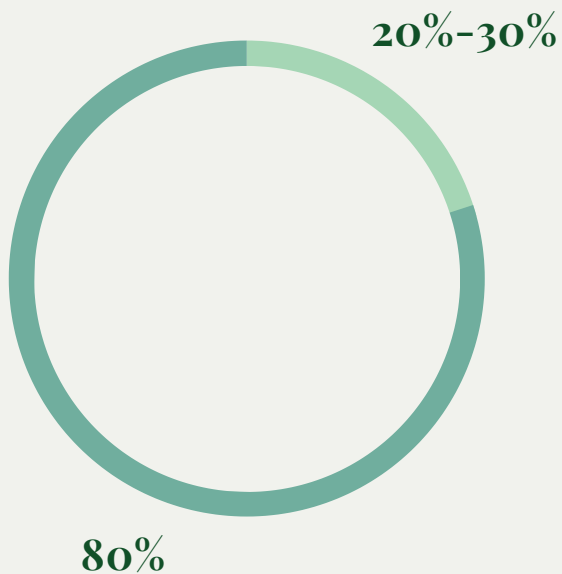
- Olemme selvittäneet kaikkien toimittajiemme tavan toimia vastuullisesti
- Olemme kehittäneet digitaalisia tuotteita tarkennetusti vastuullisuus-tulokulmalla
- Olemme löytäneet meille sopivan tavan kompensoida toiminnastamme aiheutuvaa hiilijalanjälkeä
- Olemme luoneet tavoitteet seuraavalle kahdelle vuodelle

TULEVAISUUS

- Kierrätys tuotteiden ja matriaalien lisääminen
- Hiilijalanjäljen vähentäminen
- VR:n (virtual reality) käyttöön ottamisen pohtiminen tulevaisuudessa

Kierrätys

Meille on tärkeää pitää huoli ympäristöstä ja tähän kuuluu kierrätys. Haluamme lisätä kierrätystuotteiden- ja materiaalien käyttöä suunnittelussa. Tavoitteena on käyttää 20–30 % kierrätystavaraa suunnittelussa. Tulevaisuudessa haluamme nostaa prosenttimäärää. Tällä varmistamme, että emme tuota ylinmääräistä kuormitusta maapallolle.

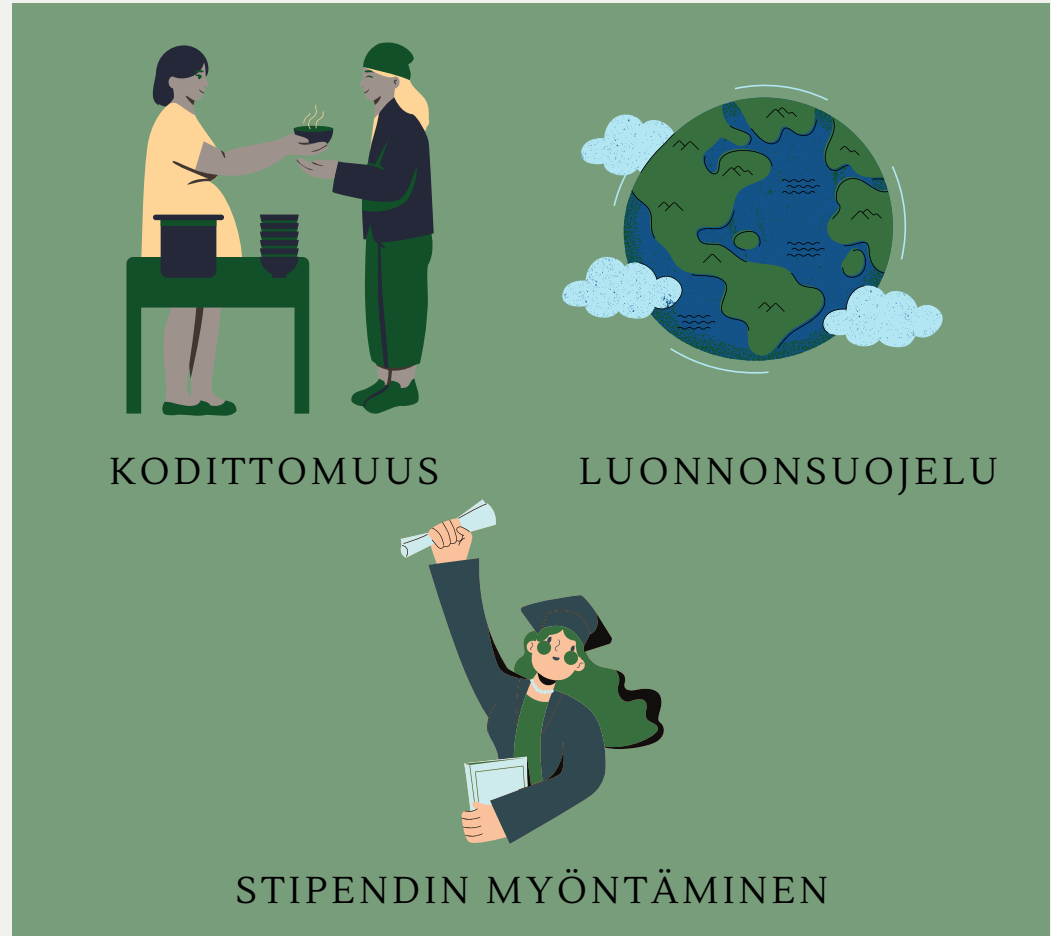
Kestävä kehitys

Kestävän kehityksen tukeminen on tärkeää ja haluamme, että myös meidän suunnittelussamme tämä näkyy. Tavoitteena on valita valmistajia ja toimittajia, joilla on samat arvot, kuinka meillä. Haluamme käyttää materiaaleja ja tuotteita, jotka ovat valmistettu kestävän kehityksen mukaisesti. Tämä tarkoittaa, että tarkistamme ennen materiaalien käyttämistä, onko valmistajalla tarpeelliset standardit ja sertifikaatit.

Kompensointi

Haluamme myös antaa takaisin yhteiskunnalle, jonka kautta lähdemme tavoittelemaan kompensoinnin tekemistä. Asioita, joihin halumme tulevaisuudessa vaikuttaa kompensoinnilla on muun muassa kodittomuus, luonnonsuojelu, stipendin myöntäminen. Tavoitteena on myös yhdistää kompensointi iDb – apuvälineeseen.

Tulevaisuus

Tulevaisuus tuo varmasti uusia tavoitteita mukanaan, joita emme pysty vielä tietämään. Mutta tiedämme, että tulevaisuudessa haluamme vähentää hiilijalanjälkeämme, joka tapahtuu, kun kierrätystavoittemme onnistuu. Haluamme myös lisätä kierrätysmateriaalien- ja tuotteiden käyttöä tulevaisuudessa.

Tavoitteenamme on myös liittää jokaisen projektiin selitys, miten vastuullisuus on otettu huomioon projektissa. Haluamme pysyä teknologian mukana ja olemme jo kehittäneet KatiBot ja i Design Best- digitaaliset työvälineet suunnittelun tueksi. Mahdollisesti tulevaisuudessa käytämme virtual reality (VR) toimintaa suunnittelussa.

LOPPUSANAT

Halusimme tehdä tämän vastuullisuuskonseptin, jotta se kirkastaa toimintaamme kaikilla sen osa-alueilla. Halusimme tuoda konkretiaa tekemiseemme ja luoda sille tavoitteet. Sitoudumme luotuun konseptiin ja tulemme kehittämään sitä maailman muuttuessa.

Vastuullisuuskonsepti

Kati Räisänen

050 495 2433

LIITE 1(24/24)

kati@cdm.fi

Suunnittelutoimisto CDM